

ÉLETTÜNK

XXXVI. évf. 12. szám (36. Jg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

2004. december

A MARADJ VELÜNK, URAM!

II. János Pál pápa apostoli levele

Október 8-án, pénteken délben hozták nyilvánosságra II. János Pál pápa *Mane nobiscum Domine, Maradj velünk, Uram!* kezdetű apostoli levelét, amelyet a szentatyája az Eucharisztia évére írt, s október 7-én, Rózsafüzér Királynőjének ünnepén látott el kézjegyével a Vatikánban. A pápa figyelmeztet: az Eucharisztia évében a keresztényeknek még erőteljesebben kell tanúságot tenniük Istennek a világban való jelenlétéről, előmozdítva a párbeszéd kultúráját, a közösségvállalást, a szolidaritást, így megteremtve a béke nagy iskoláját.

Az új apostoli levél az emmauszi tanítványok evangéliumi elbeszéléséből indul ki, amelyben a feltámadt Jézus, anélkül, hogy felismernék, a Jeruzsálemből Emmausz felé tartó tanítványok mellé szegődik útíjárának. Amikor leszáll az est, a tanítványok kérélik őt: „Maradj velünk, Uram, mert esteledik már!” (vö. Lk 24, 29). Jézus az Igét, a Szentírást magyarázza a tanítványoknak, de a találkozást akkor válik teljessé, amikor az Ige fényében megjelenik az a fény, amely „az élet kenyéréből” fakad, s amely a nagy ígéret beteljesítése: „Íme, én veletek vagyok mindennap, a világ végéig” (vö. Mt 28, 20).

„Így az emmauszi tanítványok ikonját szemlélve elmélyülünk az Eucharisztia útjában, amely az egyház életének a középpontja, ahogyan azt az egyházatyák, a zsinatok és elődeim tanítása nyomán *Ecclesia de Eucharistia* kezdetű enciklikámban már kifejtettem” - írja a pápa. Ezért került meghirdetésre az Eucharisztia éve, amely a 3. évezred Fénye és Élete az Eucharisztia jelmondatával, a guadalajari Eucharisztikus Világkongresszus kezdődött 2004. október 10-én, s magába foglalja a 2005. augusztus 16-21. között megrendező kölni ifjúsági világnapot, a rendes általános püspöki szinódussal zárul, amelyre 2005. október 2-a és 29-e között kerül sor. Most kiadott apostoli levelével a szentatyája - a Rózsafüzér éve után - ezekhez a nagy jelentőségű eseményekhez szeretne támpontokat adni. Az apostoli levél négy tematikus fejezetből áll.

Az első fejezet „A zsinat és a Jubileum nyomdokain” címet viseli. Ebben a pápa a - *Gaudium et spes* k. zsinati dokumentumban (nr. 22) található - gondolatból indul ki, miszerint Jézusban nem csak Isten, de az ember misztériuma is feltárul. A szentatyája erről szól első, *Redemptor hominis* kezdetű enciklikájában, csakis úgy, mint tíz évvel ezelőtt megjelent, a Nagy Jubileumot meghirdető Tértio Millennio Adventie kezdetű enciklikájában is. Ezért különösen is fontos az Eucharisztia tisztelete, amelynek fontosságát - a vasárnap megszentelésével - a *Dies Domini* kezdetű apostoli levelében is kifejtette a pápa.

A Novo Millennio Ineunte kezdetű apostoli levél éppen ezért emelte ki, hogy mennyire fontos Jézus arcát szemlélni. Ezt máriás lelkiülettel kell tennünk, vagyis Máriával kell szemlélni Jézus arcát - írja most a szentatyája. Ezért is jelképezték, hogy a Rózsafüzér évében tette közzé a pápa *Ecclesia de Eucharistia* kezdetű enciklikáját, amelyben rámutat: a Rózsafüzér éve és az Eucharisztia éve között belső kapcsolat áll fenn, kiemelve, és ez utóbbi az egész folyamat megkoronázása, betetőzése.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Kedves Magyar Testvéreim!

Ilyenkor, az év vége felé az ember visszapillant az elmúlt esztendőre, és előre néz, kissé szorongva talán, a jövőbe. Magyar népünk politikailag még mindig a széthúzás és viszálykodás kátyújában vesztegel, annak ellenére, hogy május 1-én az Európai Unió tagja lettünk, és elfoglaltuk újra helyünket abban az „európai házban”, melyben már 1000 éve honosak voltunk. Igaz, hogy ez az Unió próbál elfeledkezni a keresztény múltat meghatározó tényezőkről, de annál inkább sürget bennünket a feladat, hogy megmutassuk azokat a jövő nemzedékeinek is. Igaz, hogy országunk vezetői nem mindig állnak hivatásuk magaslatán és nem mindig válnak hazánk becsületére, akár az ország vezetőinek alkalmatlansága, akár a politikai pártok egyenletlenkedése miatt, akár nemzetközi vonalon hazánk képviselőinek tudatlansága vagy megkérdőjelezhető múltja miatt. De vannak biztató jelek, mert a csekély számú fiatalok körében azért szép számmal akadnak széles látókörű politikusok, akikre a jövőben számítani lehet.

Az egyházak odahaza továbbra is küszködnek az újjáéledés problémáival, igyekeznek ismét terjeszteni a jó hírt, bár egyre inkább tapasztalják, hogy a szükség és őket megillető anyagi támogatást nem mindig kapják meg. Ennek ellenére sok lényeges, bár kis arányú apostoli, keresztény kezdeményezés van kialakulóban. Országos viszonylatban is megnyilatkozik hazánk keresztény volta. Máriacellben együtt imádkoztunk közép-európai testvéreinkkel, (az osztrákokkal, szlovákokkal, szlovénekkel, horvátokkal, lengyelekkel), hogy közös égi Édesanyánk segítsen nekünk lerombolni a válaszfalakat, és megteremtjen egy békében és szeretetben élő keresztény Közép-Európát. Csíksomlyón új bíborosunk, Erdő Péter érsek, primás vezetésével ismét csak a Szűzanyához fordultunk erdélyi és csángó testvéreinkkel együtt. Ezekben a záródokumentokban követtük a Szentatyá példáját, aki Lourdes-ba és Loreto-ba ment el törődött egészségével, hogy ráirányítsa figyelmünket, honnan jön az igazi segítség földi bajainkban. Mindez a Rózsafüzér évében történt, amikor Máriával Krisztus arcát szemléljük, aki egyedül képes megoldást hozni háborúkkal zaklatott korszakunkban. Az Isteni Irgalomnak nincsen határa, még akkor sem, ha mi egyre oktalanebb módon próbálunk eljárni a mennyei Atya tervével ellentétben. Krakkó mellett Lagiewnikben, az újonnan épült bazilikában a magyarok gyönyörű kápolnákat építettek a Szentek Közössége tiszteletére, amit nemrég szenteltek fel közösen a magyar és lengyel főpásztorok. Itt helyezték el Szent István királyunk csontorokáját is, hogy figyelmeztessen az ő általa alapított nemzet keresztény gyökereire, amelytől ha elfordulunk, kidönt bennünket a történelem szélvihara. Szükségünk van szentelői elődeinknek közbenjárására.

Ezekhez csatlakozott nemrég az utolsó magyar király, IV. Károly is, akinek

2004 KARÁCSONYÁRA

A külföldön élő r. k. magyarok püspökének 17. körlevele a hívekhez

családapai szerepe és békét akaró tevékenysége manapság is példaképpül szolgál számunkra. Várjuk a többi szentéletű magyarnak oltára emelését, Mindszenty hercegprímással a többi püspök, és az egyszerű népből fakadó fiatalok elisme-

A pásztorok hódolata,
José de Ribera (1591-1652), Louvre, Párizs

rését, akik Isten országáról tettek tanúságot életükkel és vértükkel, mint például Brenner János vértanú fiatal ciszterci pap, Salkaházi Sára vértanú szociális testvér, Bódi Magda vértanú munkáslány és Kaszap István, a hősies szenvedés áldozata. - Most pedig, az októberi Eucharisztikus Kongresszus után Guadaluajarában, a Szentatyája óhaja az, hogy a következő évet az Eucharisztia mélyebb ismeretére, megélésére, imádására fordítsuk.

Ezzel meg is van adva nekünk a jövő évnek a feladata. Akár külföldön, akár odahaza teljesítjük keresztésből fakadó missziós feladatunkat, a keresztény élet tanúságtételét, ha nem is vagyunk képesek már aktív módon tevékenyen apostolkodni, korunk, egészségi állapotunk, vagy egyéb korlátaink miatt, megfelelően hivatásunknak az Imaapostolság útján, amit bizonyára sokan már gyako-

rolnak. Ezzel Mindszenty hercegprímás óhaját is teljesítjük, aki egy millió imádkozó magyartól remélte országa sorsának jobbrafordulását. Egyszerű és mindenki által megtehető ez az Imaapostolság, mert annak három gyakorlata mindenki számára hozzáférhető:

a) Naponta ajánljuk fel magunkat, minden imánkat és munkánkat, örömeinket és szenvedéseinket Jézus Szentszében, engeszteléstül bűneinkért és magyar népünkért.

b) Aztán naponta imádkozunk el legalább egy tized rózsafüzért, hogy Máriával, a Magyarok Nagyasszonyával könyörögjünk hazánkért és a Szentatyá szándékaiért, amiben bennfoglaljuk a hitetlenek és bűnösök megtérése, a világ békéje és a keresztények egysége, valamint a havonta kijelölt szándékok a pilanatnyi világproblémák megoldására.

c) A harmadik gyakorlata az Imaapostolságnak pedig éppen az Eucharisztia évében aktuális: legalább havonta egyszer, első pénteken vagy vasárnap járuljunk a szentáldozáshoz, hogy Jézussal egyesülve tudjuk leélni életünket itt a földön és Vele élvezzük majd az örökkévalóságot.

Engedjék meg, hogy levelem végén felhívjam a figyelmet emigráns helyzetünk nehézségeire. Igaz, hogy egyre fogyunk, hívek is és papok is, de meg kell maradnunk keresztény hitünk katolikus gyakorlásában, a szentistváni hagyományok megőrzésében és magyar lelkiességünk elmélyítésében. Így törekszünk égi hazánk felé. Erre igyekezzünk ránevelni utódainkat is, hogy legyenek ők is olyan büszkék magyar származásukra, mint mi vagyunk. Erre kérjük szentjeink közbenjárását, a Magyarok Nagyasszonyának segítségét, és Jézus Urunkat, aki születésével megajándékozott bennünket és soha nem hagyja elveszni azokat, akik hozzá kötik életüket.

Minden Magyar Testvéremnek, akik akár odahaza a Kárpát-medencében élnek, vagy szétszórva a nagyvilágban próbálnak megmaradni magyarnak és kereszténynek, boldog karácsonyi ünnepeket és áldásos új esztendőt kívánok, szeretettel a mi Urunkban:

+ Miklósházy Attila, S. J. püspök

Advent 1. vasárnapjával új egyházi évet kezdünk, melynek során Krisztus misztériumát ünnepeljük, előbb a megtestesülést (karácsonyi), majd a megváltást (húsvéti) ünnepkörében. A latin eredetű szó, „adventus Domini” azt jelenti: az Úr eljövetele, honi nyelvünkön úrvjövét, így egybeírva, kiskezdőbetűvel. Ez a négy vasárnap s a vele kb. 3-4 hetet átívelő időszak, számunkra, három adventi gondolatot üzen.

AZ ÚR ELJÖVETELE

det, amelyben az imádság minket is az Úrral való találkozás ösvényére vezet.

2. Az egyéni ember adventje voltaképpen az Úr személyes eljövetele hozzánk halálunk ismeretlen órájában. Hogy alkalmasak legyünk vele találkozni, törekednünk kell a kegyelem állapotában maradni, vagyis halálos bűnök nélkül élni. Ebben segítenek minket a kegyelmi élet eszközei, elsősorban a szentségek, különösen a gyónás és az eucharisztia. Az előbbi külön kiemeli az egyház, mert a személyes bűnvallomás és bűnbánat vezet jobb önismeretre, amelyből önként adódik a rendsze-

res gyónás és vele a megtisztulás vágya. A megtisztult lelket az oltárszentség gyakori vétele segíti megmaradni a Krisztus-követés útján.

3. Az emberiség adventje... egyrészt a múlt földidézése, amikor az emberiség a megváltó első és beteljesült eljövetelet ünnepi, másrészt a végidőben bekövetkező Úrvjövetele készül, Krisztus második eljövetele és a vele bekövetkező földmádsára és végítéletre. Egyenként is felelősek vagyunk az emberiség sorsáért: ezért ahová állított minket az Isten, ott kell róla tanúságot tennünk szóval és tettel, hogy minél inkább az irgalmasság felé befolyásoljuk velük a másodikban is hozzánk érkező Krisztust.

Galambossy Endre

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Bekukucskálni a mennyországba?

Jó ideje tartogatom németországi orvos olvasónk levelét, amelyben a klinikai halál állapotából visszatért egyének „élménybeszámolóit”-val kapcsolatban tesz fel néhány érdekes kérdést.

Mint ismeretes, az elmúlt évtizedekben sokan foglalkoztak tudományos módszerekkel ezzel a jelenséggel, a legismertebb, a nemrég elhunyt svájci orvos, Elisabeth Kübler-Ross volt, akinek könyvei a „bestseller” listák csúcsán szerepeltek. Az ő nyomába lépett az „International Association for Near-Death Studies”, amely több ezer az életbe visszatért klinikai halott emlékeit rögzítette. Ezek, bár mennyire különbözőek, részleteikben egymástól, meglepően egységesek a lért élmények pozitív jellegében: öröm, béke, jóérzés, boldogság fogta el őket, amikor „kiléptek” a világból és olyan állapotba kerültek, ami hasonló ahhoz, amit mennyországként szoktunk elemleni.

Olvasónk nem a jelenség orvosi, patológiai oldalával foglalkozik, hanem - függetlenül a tudományos kutatás eredményeitől - azt szeretné tudni, hogy az milyen helyet foglal el a hit, a teológia összefüggéseiben. A következőkre kér választ:

1. Lehetséges-e, hogy a klinikai halottak - ha csak rövid időre is - a „túlvilág”-on voltak?

2. Összeegyeztethető-e a Szentírásban gyakran előforduló tanítással az utolsó, illetve a különítéletéről az a boldog érzés, amelyről a „visszatért” egyének beszámolnak? „Ezek szerint” - írja olvasónk - „a legrettenetesebb bűnökötől sem vissza-

riadó sátfajzatok és az áldozatos szeretetükért mártíriumot szenvedett igazak, ugyanazon pasztellszínekben pompázó túlvilági mezőkre jutnának?”

3. Jóllehet a „jelenség nem magyarázható a haldokló test semmilyen ismert patopszichológiai vagy pszichológiai (kór-, illetve élettani) reakciójával”, „mégiscsak egy érzelmi csatlakozásról van szó, hiszen a másvilág kapuja csak egy irányban járható?”

Miklós atya véleménye:

Elméletben az ember tudatában van annak, hogy a halál hozzátartozik az élethez, a gyakorlatban mégis törésnek érzi, az élet ellenfelének, erőszakos beavatkozásnak, amellyel szembe kell szállnia, akkor is, ha tisztában van vele, hogy végül is a halál arat győzelmet. Ebbe a győzelembe mégsem nyugszik bele. Mindaz, amit megtapasztal, amit maga körül megé (pl. a természet ritmusos újraéledése) arról tanúskodik, hogy végső fokon az élet az erősebb. A halál az életet nem szünteti meg, hanem egy új kezdet felé tereli. Ha ez érvényes az embert körülvevő természetre, akkor érvényes kell, hogy legyen az emberre is, hiszen ő maga is része ennek. Számára ebből az következik, hogy a halál reá nézve se befejezés, hanem átmenet: az ő élete is folytatódik, más síkon, más körülmények között.

Hogy egy ilyen gondolatmenet alapvetően emberi, bizonyítja az a tény, hogy nincs a világon egyetlen népcsoport, egyetlen még oly primitív törzs, amely a halált végleges befejezésnek tekintené, hanem meg van győződve: az élet valamilyen formában meg tovább. Azok tehát, akik nem fogadják el valamiféle „túlélést” a halál után, tulajdonképpen a természettel fordulnak szembe.

A vallásoknak is ez egyik fontos témája, amelyet mindegyik a maga módján fejt ki. A kereszténység, a bibliai kinyilatkoztatás alapján, hiszi, hogy az ember a földi lét után, az élet ősforrásához, Istenhez tér vissza: léte Istenben nyeri el a beteljesedését. Ezt a maradéktalan boldogságot Isten szeretetében nevezzük a mennyországnak.

Ennek elérését - a keresztény tanítás szerint - egy megmértetés előzi meg: az ember, mint Isten képmása, szabad lény, aki felelős döntéseiről. Minél inkább a szeretet - Isten és az embertárs szeretete - volt élete tartalma, annál közelebb került Istenhez és fordítva: minél inkább hiányzott az a cél életéből, tetteiből, annál távolabb került Tőle. A szeretet teljes hiánya a gyűlölet. Ezt nevezzük pokolnak.

Mármost a halállal a földi lét, a szabad döntések időszaka, befejeződik. Az ember tettei által véglegessé formálta önmagát: azzá lett, amivé akart lenni. Mindezt a Szentírás, különösen a jézusi tanítás, képekben fejezi ki: egyszerűen a mennyek országának birtoklása, lakoma a meghívottak részére, lakások, amelyeket Jézus készít elő, lakodalom, együttlét Jézussal, örök élet, más részről örök tűz, külső sötétség, sírás és fogcsikorgatás, kizárás, örök halál a végeredmény. E két végső állapot kiegészítéseként az Egyház, néhány szentírás szöveg alapján tanítja, hogy „akik Isten kegyelmében és barátságában halnak meg, de mégsem teljesen tisztán... haláluk után elszenvednek egy tisztulást” (KEK, 1054). Ezt nevezzük tisztítóhelynek, vagy tisztítóűznek.

Ezek előrebocsátása után megkísérhetünk válaszolni a feltett kérdésekre.

1. A klinikai halott, akinél a szervezet megszűnt működni, nem igazán halott. Orvosi beavatkozás és bizonyos testi és külső körülmények folytán a szervezet

újra működőképessé válik. Aki azonban nem halt meg véglegesen, az nem lépett át abba a létkategóriába, amely az ember végső sorsát jelzi. Ezért nem lehet a másvilágból visszatérni. Ez volt az álláspontja a 20 éve elhunyt nagy német hit-tudós, P. Karl Rahnernek egy televíziós beszélgetés során erről a kérdéstről. Mi úgy mondanánk: A mennyországba nem lehet egy kicsit „bekukucskálni”.

2. A mondottakból következik, hogy az a csodálatos jó érzés, amelyről a földi életbe visszatért klinikai halottak beszámolnak, nem a mennyi boldogság „előíze”, már csak azért sem, mert azt - erkölcsi magatartásától függetlenül - minden újraéledt klinikai halott megtapasztalta. Márpedig Isten senkit sem ment fel a különítélet alól, ahol mindenki számot kell, hogy adjon életé viselt dolgairól. Isten igazságossága és irtalma mindenkinél érvényesül. Elképzelhetetlen, hogy a gonosz és a jó egy kalap alá kerüljön.

3. Hogy ez a jelenség mivel magyarázható, nehéz megmondani, ha már az orvosok sem képesek a valódi okokat minden kétség kizárásával megjelölni. Tekintve, hogy a természetfeletti értelmezés nem jön számításba, nem marad más hátra, mint feltételezni, hogy a jelenségnek és a vele együtt fellépő élményeknek mégiscsak természetes okai kell, hogy legyenek. Ezek közelebbi meghatározása, az összefüggések és kölcsönhatások felderítése a további tudományos kutatás feladatai közé tartozik. Bármilyen legyen is ennek eredménye, nem valószínű, hogy egyszerű „érzelmi csatlakozás”-ról lenne szó, ahogy azt olvasónk gyanítani látszik. Nehezen elképzelhető ui., hogy egy érzelmi csatlakozás ekkora rendszerességgel lépjen fel és tartalmilag is ilyen egyöntetű legyen.

Mindent összevéve, akkor is, ha a teológus, az Egyház halálra és túlvilágra vonatkozó tanítása alapján, erősen kéti, hogy az életbe visszatért klinikai halottak élménybeszámolóit természetfeletti valóságokat érintenek, a jelenséget két szempontból tudja pozitívan értékelni:

- a boldogító, szép élmények a halál kapcsán, elveszik az ember félelmét a haláltól, sőt azt vonzóvá teszik, mint az élet természetes befejezését;

- a klinikai halálból visszatértek újra hívőkke lesznek, aminek további földi életük számára nagy a jelentősége.

Karácsony közeledtével az egész keresztény világ arra emlékezik, hogy Isten, irántunk való határtalan szeretetében, emberré lett, azaz magára vette sorsunkat, a halálától sem riadva vissza. Az Ő követése tehát, amelyre mindnyájan hivatottak vagyunk, ezt is magában foglalja. Ugyanakkor részesei vagyunk feltámadásának is, amely számunkra is feloldja a konfrontációt élet és halál között. A Karácsony mindennek kezdete. Mint ha a Jóisten egyrésnyre kinyitná a mennyország kapuját, hogy mégiscsak bekukucskálhassunk és láthassuk, mennyire szeret bennünket.

Frank Miklós

A MARADJ VELÜNK...

Folytatás az első oldalról.

A második fejezet címe: „Az Eucharisztia a fény misztériuma”. Az emmausi elbeszélésben az áll, hogy Jézus megmagyarázza a tanítványoknak az Írásokban mindazt, ami őrá vonatkozik. Ebből kiindulva megérthetjük, mit jelent az, hogy az Eucharisztia a fény misztériuma. Krisztus - János evangéliumának szavaival élve - a fény, a világosság, amely a világba jött (vö. Jn 8,12). Am az Eucharisztia színe alatt Jézus rejve van jelen, hisz az lényege szerint *mysterium fidei*, hitünk szent titka.

A szentmisében a két asztal - az Ige és az eucharisztia asztala - között szoros ka-

pocs áll fenn, s nem véletlen, hogy Isten szava megelőzi az áldozati liturgiát. Jézus szavaira lángra gyullad az emmausi tanítványok szíve, s feléled bennük a vágy, amit így fejeznek ki: „Maradj velünk, Uram!”...

Az emmausi tanítványok ezután a kenyértörésben ismerik fel Jézust... A jelek által tárul fel a misztérium az emberek előtt...

Az Eucharisztia ugyanakkor közösség is, amely az Úr asztala körül valósul meg, amelyen megjelenik az az egyszerű, mindörökké szóló áldozat, amelyet Krisztus a Golgotán beteljesített. Egyszerűsége az Eucharisztia Krisztus végső eljövetele felé irányítja tekintetünket, s így a keresztény életet reménységgel tölti be. Az Eucharisztia eme dimenzióját azonban egy közös szempontban találkoznak: ez pedig Krisztus „valóságos” jelenlétének misztériuma. Ez a kifejezés nem azt akarja jelenteni - ahogy arra VI. Pál pápa rámutatott -, hogy Jézus máshol nincs valóban jelen, hanem azt, hogy az Óltársaságban telen, vére valóságában, lényegileg van jelen.

A pápa részletesen kifejti, mit jelent helyesen ünnepelni, imádni és szemlélteni ezt a misztériumot. Az egyházi zene ebben éppoly fontos szerepet játszik, mint a Római Miskönyv általános rendelkezése, a szentségi katekézis, a személyes lelkiélet megerősítése a Jézus való jelenlétébe vetett hit által, a belső vonzódás kialakítása, a szentmisén kívüli szentségimádás, vagy az imádság, mint például a Rózsafüzér is. Ezért a szentatya felhív minket, hogy ebben az évben különös módon is ünnepejük meg Úrnapiát, Krisztus Szent Testének és Vérének ünnepét.

A harmadik fejezet „Az Eucharisztia, a közösség forrása és megjelenése” címet viseli. „Maradjatok énbennem, ahogy én is tibennetek” (Jn 15,4) - János evangéliumának ez a gondolatja feltárja előttünk: az Eucharisztia által lehetővé válik, hogy már itt a földön részesedjünk a mennyországban, vagyis az Istennel való közösségben. Ez a közösség a Szentlélek kiáradása által valósul meg...

Az Eucharisztia azonban nem csak forrása, hanem legnemesebb megjelenése is a közösségnek, amely felmutatja, mennyire igényes az a közösség, amelyet Jézus elvár tőlünk. Ez a közösség hierarchikus, de ugyanakkor testvéri - fogalmaz a Szentatya. Az Apostolok Cselekedetei mutatják fel az ideált, ott ugyanis az áll, hogy az első tanítványok „egy szív, egy lélek” voltak (vö. ApCsel 4, 32). Az Eucharisztia Éve során ezt az ideált kell mind jobban megközelítenünk. ... Ennek igen lényeges alkotóeleme a vasnap szentmise iránt tanúsított mind nagyobb figyelem, ahol a plébániai közösség különféle rétegei, csoportjai együtt vannak jelen.

A negyedik, utolsó fejezet címe a következő: „Az Eucharisztia, a misszió alapelve és terve”. Az emmausi tanítványok a Jézussal való találkozás után rögtön útra kelnek, hogy híret vigyék az apostoloknak. Ez emlékeztet bennünket a tanúságétel és az evangelizáció fontosságára. ... Az Eucharisztia tehát a hit hirdetésére indít, ahogyan ezt a szentmisét lezáró búcsú - „Menjetez békével!” - is kifejezésre juttatja. ... A misszió tervéről szólva azonban nem feledkezhetünk meg az Eucharisztia szó eredeti jelentéséről sem, ami nem más, mint: „hálaadás”. A hálaadás által kifejezésre jut, hogy az emberi lét nem érhető, nem igazolható az Istenre való hivatkozás nélkül. „Ezért az Eucharisztia évében a keresztényeknek még erőteljesebben kell tanúságételüknek Istennek a világban való jelenlétéről, felépítve az ‘Eucharisztia kultúráját’, előmozdítva a párbeszéd kultúráját, a közösségvállalást, a szolidaritást, így megteremtve a béke nagy iskoláját” - fogalmaz a pápa. ...

Apostoli levele végén a pápa közvetlenül fordul a püspökökhöz, papokhoz, diakónusokhoz, leendő lelkipásztorokhoz, szerzetesekhez, lelkipásztori kisértőkhöz és minden világi hívőhöz, majd a fiatalokhoz, megújítva meghívását a kölni ifjúsági világlátkozóra. Jézusét pedig a Jézus szent testét szülő Szűz közbenjárását kérve apostoli áldását adja mindannyiukra. VR/MK

IMASZÁNDÉKOK

Decemберe

1.

Imádkozunk, hogy a keresztények - kiszabadulva kulturális kötöttségeikből - elismerjék mások méltóságát és jogait.

Amikor egy-egy embercsoport létszámában megnövekedett, létrejöttek a törzsek. A szükségleteket (az élelmiszert, az élelem-tartalékolást, a fűtést, főzést, ruházatot, többek között) és a feladatokat (a vadászati-halászati, a védelem megszervezését stb.) össze kellett hangolni. Létre jöttek az első kultúrák és párhuzamosan a kommunikáció formái: a beszéd, a gondolkodás (ebből később a filozófia), az istenigermesség felismerése, a kezdődő vallási formák, a kultúra formái. Az emberek rájöttek, hogy a dolgokat színes anyagokkal barlangok falára rajzolhatják, s ezek közül néhány megmarad még haláluk után is - évezredekig, mint tudjuk. A legrégebbi rajzok kora kb. 170 ezer évre tehető.

Minél inkább növekedett a törzsek létszáma, annál inkább szükségessé váltak a normatívák, a rendelkezések, s ezek végrehajtása. Így kialakultak az életviteli (viselkedési, öltözködési) és a többi társadalmi szokások.

A normákat, előírásokat szokások útján lehetett betartani. Bizonyos helyzetekben ezek mégis gátolták az eredeti célokat. A kultúra kötöttségei adott esetben gátolhatták a vallási közeledést, a megértést, a toleranciát mások iránt. A más vallásúnak is van - ugyanúgy, mint nekem - méltósága és joga... Ennek elismerése különösen aktuális karácsonykor.

2.

Imádkozunk, hogy a keresztény humanizmus az Evangélium értékeivel gazdagítsa Ázsia népeinek kultúráit.

Az ázsiai kultúra sokszínű és megszámlálhatatlan kisebb-nagyobb egységből tevődik össze. Nemestieni és gazdagítani azonban, mindig lehet az Evangélium isteni és emberi értékeivel. A keresztény humanizmus jó néhány értékkel rendelkezik, amelyet magáévá tehet - ha gyarapodni akar szellemiében, lelkiében.

Fejős Ottó

EZER ÉVES AZ EGRI FŐEGYHÁZMEGYE

Az egri főegyházmegye fennállásának ezredik évfordulóján az ünnepségsorozat megnyitására szeptember 25-én, szombaton került sor az egri bazilikában. Az ünnepi szentmisét Juliusz Janusz érsek, apostoli nuncius mutatta be, a homíliát pedig Erdő Péter bíboros, prímás mondta. II. János Pál pápa Seregély István egri érseknek címzett levelében köszöntötte a jubiláló híveket.

Az első püspöki székesegyház a vár területén állt, amelynek maradványait a várhegyen végzett ásások a közelmúltban tárták fel. A középkori püspöki rezidencia fénykora Bakócz Tamás püspökségének idejére esett a XV. században. A török idők alatt az egri püspöki szék ugyan folyamatosan be volt töltve, de a hódoltság végéig a székhely Kassára került. A XVIII. század az építkezések ideje. Megkezdte működését a papi szeminárium; a jezsuiták gimnáziumot és gyógyszertertartást nyitottak a városban, az uralom rend pedig kórházat. Az egyházmegye támogatott a minoriták letelepedését is. Az „Univeritas” épületének megvalósulása és az első orvosi iskola felállítására gróf Eszterházy Károly érsek nevéhez fűződik. A püspökség 1804-ben érseki rangra emelkedett.

A XIX. században Pyrker János érsek különös gondot fordított a kultúra és az oktatásügy fejlesztésére. Napjainkban az egy-

házmegye területén 690 ezer katolikus él, ez a helyi lakosság 57%-ának felel meg. A 314 plébániát 236 pap és két állandó diakónus látja el. Az Érseki Papnevelő Intézetben jelenleg 70 fiatal készül a papi hivatásra. Az egyházmegyében továbbá 20 oktatási intézmény és középiskolai kollégium, valamint öt szociális intézmény működik.

És háromszáz éves az egri szeminárium

Az Egri Főegyházmegye milleniumi évéhez idén csatlakozik az Egri Papnevelő Intézet jubileuma. A török idők után visszatérő első püspök, Telekesy István - 1699 és 1715 között töltötte be a főpásztori tisztséget - ő alapította az egri szemináriumot. Az intézet alapító levelét 1709-ben adta ki Telekesy püspök, de 1704-ben már megkezdődött Egerben az intézményes papképzés, és az elmúlt év-

századok viszontagságai ellenére sohasem szűnt meg a papok képzése ebben az ősi intézményben.

Az egyházmegye jubileumi éve után a papnevelő intézet is egy esztendőn keresztül, különböző rendezvényeken emlékezik az alapítás háromszáz éves jubileumára. A főünnepség és tudományos konferencia november 13-14-én volt. A közeljövőben jelenik meg a jubileumi évkönyv, amit a szeminárium tanárai és hallgatói közösen állítottak össze. Készülőben van a Hittudományi Főiskola új címere és logója. A jubileum jegyében, a nyár folyamán felújították és korszerűsítették a szeminárium harmadik emeletét a cellosort, ahol a felsőbb éves papnövendékek laknak.

Az ország jelenlegi szemináriumi közül az egri a legrégebbi, legnagyobb és legnépesebb papnevelő intézet. Az új tanévben 70 növendék kezdte meg tanulmányait. Az elsőévesek száma 16. Az egri, váci és debrecen-nyíregyházi egyházmegye növendékei mellett a határon túli magyar egyházmegyéket is képviselnek a közép- és nagy számban élnek és tanulnak Egerben. Három minorita szerzetesnövendék is együtt végzi teológiai tanulmányait az egri kispapokkal. Jól látható az intézménynek 90 növendéke van, hiszen a váci előkészítő (propedeutikus) jellegű szeminárium 20 növendéke is Egerhez tartozik. MK

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Dr. Koncsik Endre, görögkatolikus pap, a Würzburgi Egyházmegye viceofficiálisa és az egyházmegye területén élő magyar, illetve magyarul beszélő katolikusok lelkesze, 1981-ben kapta megbízatását Paul Werner Scheele würzburgi püspöktől. A Würzburgi Egyházmegye papja.

1942. augusztus 28-án született Gáván, Szabolcs megyében. 1949-ben szüleiével Budapestre költözött. Mivel édesapját egyetemi tanulmányai ellenére, vallásos meggyőződése mellett kiállása miatt, a kommunista rendszer csak, mint segéd munkást engedte dolgozni, szüleiével, két nővérével és nagypapjával együtt éveken keresztül egy üzlethelységben lakott. Elemi iskoláit a Krisztina téri fiúiskolában, középiskoláit a budapesti Piarista Gimnáziumban végezte. Itt érettségizett 1960-ban kitűnően.

Teológiát tanult 1960-tól 1965-ig a Nyíregyházi Görögkatolikus Hittudományi Főiskolán, 1965-től 1968-ig a budapesti Hittudományi Akadémián, ahol 1968-ban teológiai doktorátust szerzett az egyházi jogi tanásként. Dudás Miklós hajdudorogi görögkatolikus püspök szentelte pappá 1968-ban, Nyíregyházán, a Hajdudorogi Görögkatolikus Egyházmegye szolgálatára. Családos, felesége német születésű nyelvtanár. Egy gyermeke van.

1968 és 1980 között káplán volt a Miskolc-Belvárosi Görögkatolikus Egyház-

Koncsik Endre

községben. Együttal a Hajdudorogi Egyházmegyei Bírószágon először mint a szegények ügyvédje, majd mint egyházmegyei bíró működött. 1980-ban kitelepült Németországba. Miután főpásztor, Timkó Imre hajdudorogi püspök kérésére exkardinálta, azaz a Hajdudorogi Egyházmegye kötelékéből elbocsátotta, 1981-ben a Würzburgi

Egyházmegye papja lett, ahol kezdetben, mint házassági kötelékvédő és egyházmegyei bíró, 1990-től mint viceofficiális dolgozik. Rómából, a Keleti Egyházak Kongregációjától megkapta a kétritusú felhatalmazást és ennek alapján a szentmisét és a szentségek kiszolgáltatását a római katolikus szertartás szerint végzi.

A magyar katolikus hívek lelkipásztori szolgálatát oldalagosan, társadalmi munkában látja el. Rendszeresen ellátja a magyar nyelvű börtön-lelkész feladatát is. Havonta egyszer tart magyar nyelvű szentmisét Würzburgban az Augustiner Kloster házi kápolnájában (Dominikaner Platz 2). A szentmise után találkozót szervez az egybegyűlt híveknek a würzburgi Dómpalánia összejöveteli termében (Kardinal-Döpfner-Str. 5).

Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, 97070 Würzburg, Domersschulstrasse 2. Tel.: 0931/386 243, Fax: 0931/386 405.

Cserhádi Ferenc

TERNYÁK CSABA ÉRSEK EZÜSTMISÉJE RÓMÁBAN

A római magyar közösség a Santa Maria dell'Orazione templomban köszöntötte pappá szentelésének 25. évfordulójára alkalmából Ternyák Csaba érseket, a Papi Kongregáció titkárát. Az érsek hálaadásába Sik Sándor Te Deum című versével kapcsolódott be a résztvevő hívek, majd a közösség nevében Farkas Magdolna mondott köszöntőt. Ternyák Csaba érsek papi életének jó részét Rómában töltötte diákként, rektorként és a Kongregáció titkáraként. 1953. december 4-én született Fertőszentmiklóson. A győri bencés gimnáziumban érettségizett 1972-ben. Teológiai tanulmányait Győrben és a

Pázmány Péter Hittudományi Akadémián végezte. 1979. június 21-én Győrben szentelték pappá, ahol szentelő püspökének a titkára lett. A Pázmány Péter Hittudományi Akadémián szerzett doktori fokozatot, majd 1986-88 között a PMI növendékének a Pápai Gergely Egyetemen dogmatikából szerzett licenciát. 1988-92 között a PMI rektora volt, közben posztulátorként Isten Szolgálat, Batthyány-Strattmann László és Apor Vilmos boldoggá avatási ügyeit működtette előre hatékonyan. 1992-től a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára lett. II. János Pál pápa az Esztergom-Budapesti Fő-

egyházmegye segédpüspökévé nevezte ki és 1993. január 6-án ő maga szentelte püspökké Rómában, majd 1997. december 11-én a Papi Kongregáció titkárává tette és ezzel együtt püspöki titulusát „Eminenzia-na” érseki rangra emelte.

A nyugat-európai katolikus magyarok és az Életünk szerkesztőségének tagjai, a római magyar hívekkel együtt, tisztelettel és szeretettel köszöntik a Jubilánst, a Papi Kongregáció titkárát, aki egyben az Elvándorlók és Ütönlevők Pápai Tanácsának is tagja. Életére és a római Kúriában végzett felelős püspöki szolgálatára Isten áldását kérjük!

Németh László

A római magyar közösség a Santa Maria dell'Orazione templomban köszöntötte pappá szentelésének 25. évfordulójára alkalmából Ternyák Csaba érseket.

ZSINAT ÉS JUBILEUM A SZATMÁRI EGYHÁZMEGYÉBEN

A 200 éves Szatmári Egyházmegye (képvünkön a szatmári székesegyház), 1938-ban volt az utolsó zsinat, akkor még a Nagyváradai Egyházmegyével együtt. Azóta nagyon sok minden történt: a Trianon által négy részre feldarabolt egyházmegye visszakapta (1940-1944), majd újra elveszítette területének és híveinek jó részét; közben volt egy II. Vatikáni Zsinat és egy 40 éves kommunista uralom. Ehhez járult még egy nagyon sajátos helyzet: a kommunista uralom vége felé és utána is nagyon sokan kíváncsiak voltak az egyházmegyékről. Néhány valamikor virágzó plébánián csak 40-50 katolikus maradt.

Az egyházmegyei zsinat ezekre a problémákra kereste a megoldásokat, a konkrét válaszokat. A 3 éves előkészület alatt több mint 3000 ember vett részt aktívan a megbeszéléseken, ahol elmondhatták megfigyeléseiket, megoldási javaslatukat. A zsinat egyik nagy nyeresége ez volt: nagyon sok embert tudott megszólítani, ők az egyházmegye ügyét magukénak érezték és a problémák megoldásában is aktívan részt akartak venni. A nagyon sok beérkezett javaslatból a zsinati résztvevők több mint 200-at megszavaztak.

A zsinati záró ülés, amely augusztus 17-18-án volt, nagyon hasonlóan a zsinati előkészülethez. Az is bizonytalanul, tévovány indult, de aztán magabiztosan vált. Egyházmegyei zsinaton az egyházmegyékből még szinte senki sem vett részt, ezért itt is volt egy kis bizonytalanság, másoknál bizonyos felületesség, de végül mindenki belejött. Volt vitakozás, de nem személyeskedés. Senki nem távozott sértődötten. Két irányzat volt megfigyelhető: az egyik (különösen a papok egy része) a régi bevált úton szeretett volna tovább menni és félt az új javaslatoktól, különösen azoktól, amelyek több terhet róttak rájuk. Legtöbbször azonban a „józan ész” győzött és olyan javaslatokat fogadtak el, amelyek a jövőbe mutatnak.

A két nap munkálatainak a hangulata végül jó és építő jellegű volt. A hozzászólások az érdeklődést, a bekapcsolódást és

(Folytatás a következő oldalon.)

Gyermekeknek

KARÁCSONYI VÁRAKOZÁS

Nekem a téli hónapok közül a legkedvesebb a december. Az ünnepi előkészület András nappal, november 30-cal kezdődik. Nagymamával együtt elkészítjük az adventi koszorút. Örökzöld fenyőágakat vásárolunk, mert ezek télen is megőrzik levelüket. Ősi jelképe ez a reménynek. A koszorúra gyertyák kerülnek, amelyek Jézusra váró szeretetünket jelképezik.

A napok egyre rövidülnek, a család estként több időt tölt együtt. Szeretem a meleg szoba meghiúsult varázsát, ahol szülem gyermekkoruk karácsonyait idézik. Elhatároztam, hogy az idén szereteteimet én sem boltban vásárolható ajándékkal lepem meg, hanem, mint apuka mesélte, jó cselekedetekkel gyűjtök. Szalmaszál helyett fonalat vágok, és abból készítem a kis Jézus bölcsőjét. Nem is olyan könnyű dolog ez! Mit is lehet tenni?! Igyekszem többet segíteni a háztartásban, zokszó nélkül leviszem a szemetet, szívesen vállalom az ebéd utáni mosogatást, vagy kerü-

löm a civakodást testvéremmel, mely különös fájdalmat jelent szüleimnek. Talán még az iskolából is jobb osztályzatokat hozok, első szóra kiugrom az ágyból és kevesebbet „vacakolok” a reggeli indulással. A jó tetteket egy szentkép háttára írom, és tudom, hogy ez lesz az igazi ajándék.

A napok gyorsan telnek, a naptár 24-et mutat. Édesanyjammal megterítjük az ünnepi asztalt, amelyről nem hiányozhatnak a karácsonyi finom falatok, halászlé, mákos beigli, töltött káposzta, kocsonya, nagymama ajándékai. Együtt az egész család, nagyszüleim, unokatestvéreim, kikkel együtt még szebb az ünnep. Nagyném évről évre egy új karácsonyi ének megtanításával ajándékoz meg bennünket, gyerekeket. Várva várjuk az éjleli harangzúgást, amely a kis Jézus születését jelzi és az éjféli misére hívogat.

Boldog karácsony! Sikerekben gazdag új esztendő! Kíván barátaink,

Erzsi

Fiataloknak

ÁLOM

„Álmodozás az élet megmontója” - mondja nagy költőnk. Ha a diák, tavasz táján révedező tekintettel néz ki az ablakon, gyakran elhangzik a felszólítás tanára, tanítója szájából: „Ne álmodozz fiam!” Álmodozni, „kancsalul festett” vágyak, elképzelések fölött rágódní, valóban nem érdemes...

Álmodni, megálmodni valami szépet, értékeset, Martin Luther King módjára, egy álmot: a „szerelem és a béke” győzelméről, az már valóban „álom szép”, de saját családról, gyermekről, sikerről az iskolában, a munkahelyen, békés, megérdemelt pihenésről és boldog öregkorról is álmodunk, álmodhatunk...

Vannak nem akart, rossz álmunk is, rémálmok, amelyek összeszűrik félelmeinket, kudarcainkat. Ezek is saját életünket tükrözik... S így nyílnak, álmaink keresztül, új, talán még nem is ismert táv-

latok, amikért érdemes élni, vagy éppen ellenkezőleg, amiktől szabadulnunk, tisztulnunk kell...

„Míg (József) ezen töprengett, megjelent neki álmában az Úr angyala” - olvassuk a Szentírásban.

József álma, sorsdöntő álmot. Válaszút, fordulópontra egy „törvénytisztelő” ember életében. Elbocsátani Máriát, mert a törvény ezt kívánja, vagy kitartani, vállalni azt a hivatást-küldetést, amit Isten neki az üdvösségtörténetben szánt? József álma: az angyal biztató, bátorító szava, új horizont, új út a jövőbe. Mindaz, ami lehetetlennek látszott, megvalósulhat. A kimonodott kétszeres „Igen”-ben, Mária és József mindent vállaló vallomásaiban, teljesül az évezredekben át álmodott álmot: Emmanuel, azaz Velünk az Isten.

Pál atya

NÉPSZOKÁSOK, FÉLÜNNEPEK FALUN

I. rész

Nem kétséges, hogy a magyar műveltség szerves része a szakrális, a vallásos jellegű sokrétű népszokások és gazdag hagyomány keresztény hitre térített népközlés.

A szakrális eredetű vallási népszokások - egyike-másika kétségen kívül sok esetben az ősi magyar pogány sámanhit elemét is tartalmazta. De a katolikus egyház ezeket a nem ártalmas, a sátoros, nagy keresztény ünnepekhez, - karácsony, húsvét, pünkösöd, valamint a farsanghoz, nagybőjthöz, adventhez kötődő hagyományos, szokásos jellegű ünnepeket, mint félünnepeket, jeles napokat, nagyon bölcsen megtúrta, jeles idővel keresztény tartalommal megtöltötte és megszentelte.

A százados magyar sorsviszontagságai közepette ezek az „ünnepek” nagy megtartó erőt és vigaszt jelentettek népközlés számára. E sorok írójára paraszti ivadékként még ma 88 évesen is szívesen és boldogan emlékszik ezekre a kedves emlékre, hangulatos félünnepekre, jeles napokra.

Karizmatikus, analfabéta anyám, az utolsó somogyi számadó juhász leánya (1967-ben 91 éves korában halt meg) szerettelen szigorral tartattatta meg a családdal e jeles napokat.

Ilyen félünnepek voltak többek között Pál-forduló (a fele tél), hamvazószerda, fájdalmas péntek, amikor a férfiak, az öregek és a „nagy bűnösök” gyóntak, a nagyhét nagycsütörtökkel

kezdődően, amikor szigorú böjtölés mellett nem volt szabad dolgozni. Ellenben jártuk a Kálváriát, őriztük Krisztus korporsóját és boldogan vártuk a húsvétot, a feltámadás nagy ünnepét.

Havas Boldogasszony is olyman félünnepek számított az aratás kellős közepén. Jó anyám nem engedte meg, hogy ezen a napon arassunk, mert akkor „megdől” a búza. Sok szép jeles nap, félünnepek volt az advent idején is. A rotaték, a hajnali misék bensőséges áhítata, hangulata - igen - félünneppé avatta a szent karácsonyra váró adventi heteket. Kellemes emlékeim fűződnék Luca-napiához, amikor mi gyerekek „kotyolni” jártunk és vidám versekkel kívántuk a szomszédasszonyoknak, rokonoknak, komáknak, hogy „... annyi csibéje legyen a kendek kotlósának, mint az égen a csillag s mint a földön a fűszál...” Nagy karácsony és Kis karácsony (Újév napja) között mindennap félünnepek voltak. István, János, Szilveszter hangos névnapja között nagy vidám élményt jelentett az Aprószentek napja. Fűzfa vesszőből font korbáccsal jártuk a falut már kora hajnalban és ugyancsak versekkel, mint „... friss légy, jó légy, porzsávás (beteg) ne légy! Ha vízért küldnek, bort hozzá!...” stb” - megkorbácsoltuk a ház népét! - Mindig kapunk piros almát meg egy-két krajcárt.

Nos, mint említettük is - ezek a szép

AZ UTOLSÓ NAGYBÁNYAI FESTŐ

Csinos könyvecskét hozott a posta. Szatmárnémetiben jelent meg 2004-ben. Címlapján ez áll: Schäffer András, „A természet parancsára festettem”. A recensens zavarban van, azt hiszi, az író volt a festő, de a belső címlap - közli, hogy Mándy Laura visszaemlékezéseit olvashatjuk, ahogyan a festőnő 90 évesen egy szatmárnémeti tömbház nyolcadik emeletén magnetofonra diktálta. Ezeknek az emlékezéseknek igazi értékét az adja, hogy Mándy Laura volt a híres nagybányai művésztelep „utolsó mohikánja”, elbeszélése életközébe, ne mondjam, testközébe hozza a nagybányai festőiskolát, amely a század eleji magyarországi festészet kialakulására és fejlődésére döntő hatással bírt.

Mándy Laura, Várakozás

Mondjuk el itt, hogy a nagybányai iskolát Hollósy Simon alapította azzal, hogy 1896-ban híres müncheni magániskoláját nyárra, Nagybanára telepítette s ez így lett szokássá nyaranta. 1902-ben úgynevezett szabadiskolává alakult át, s ettől kezdve Hollósy után igazi lelke Ferenczy Károly, későbbi vezetői a nagybányai születésű Réti István, az ott élő Thorma János és Iványi Grünwad Béla. Valamennyien koruk legkiválóbb mesterszokások és hagyományok elevenen éltek falusi magyar néptünk életében és abban a sajátos magyar kultúrában, amit aztán átmentett százados nehéz sorsában.

Bálint Sándor talán egy kicsit motíválva is Bartók és Kodály magyar népdal- és zenegyűjtésének példájától, már egészen fiatalon foglalkozott azzal, hogy ezeket a szakrális, vallási szokásokat és hagyományokat gyűjtse, feldolgozza és interpretálja.

Még hál! Istennek időben. A fordulat éve után Rákosi kemény diktatúrájának idején, de Kádár ú. liberálisabb uralma alatt is, egyre nehezebbé vált a gyűjtés munkája egy Alzheimer-kórban szenvedő, súlyosan szenvedő felesége ápolása közben.

A probléma ott kezdődött, hogy a kommunista diktatúra szellemi szegény legényei megszüntették a néprajzi tanszékét a szegedi egyetemen.

Ebben a tragikus helyzetben mégis volt valami pozitívum is. Az akkori kultuszminiszter, Ortutay Gyula - köztudomásúan - maga is kiváló néprajztudós volt, kommunista felesége révén - állítólag Révai József szeretője volt - kisdapárti létre hasznos kegyeltje lett a kommunista pártnak.

Ortutay jól ismerte Bálint Sándort és nagyra értékelte néprajzos munkáját.

Maga, boldogemlékű Sándor bátyám mondta el nekem bizalmasan, hogy ő továbbra is kapta egyetemi tanári fizetését - de elég körülményes úton. Később tudta csak meg, hogy az ügyben Ortutay keze volt benne. -

Gy. Pethe Ferenc, Mosdós

rei. Nem csoda, hogy úgyszólván minden fiatal magyar festő itt akart tanulni. 1927-ben Szépművészeti Iskola néven újja alakult, joggal kiérdemelte a „Magyar Barabizon” nevezetet. Nos, ebbe a művészi kolóniába tartozott Mándy Laura, aki szinte 60 éven át megtartotta eleven kapcsolatát Nagybanával. Végül már egyedül maradt.

A könyvben dokumentum-értékűek a műtermi és csoportos iskola-képek, valamint a színes mellékletek, amelyek némi ízelítőt adnak Mándy Laura művészetéről.

Laura 1904-ben született az Arad-megyei Glogovácra, de ő maga a Szatmár megyei Mikolát tartotta szülőfalujának, ahol apja állomásfőnökként szolgált és ahová egész gyermekora eleven emlékei kötik; innen járt iskolába Szatmárnémetibe, ahol a tanítóképzőt is elvégezte. Meghatározó volt az életére a Bihar megyei Bályokon (románul Balc) töltött időszak, ahová apját nagy keserves visszahelyezte a vasút Beszarábiából, s ahol a régi Károlyi kastély új ura a román Ghica herceg, akinek Laura talán leg-többet köszönhet. A herceg állandóan pártfogolta, biztatta, főleg az ő támogatásával került a nagybányai festő-kolóniába. Könyvünknek szinte szől a herceg és Laura szenvedélyes, mély kapcsolatáról (mire házasság lett volna belőle, a történelem kegyetlenül elszakította egymástól őket). Állítólag a herceg visszaparancsolták Óromániába, ahol elszegényedve öngyilkos lett. Laura később férjhez ment egy magyar honvédtiszthez, aki rövid idő múlva a doni csatákban esett el.

Laura egy évet a Bukaresti Festőkakadémián is tanult. Nem szerette a helyet, minduntalan visszavágyott Nagybanára és a kedves Bályokra.

Hadd jegyezzem meg, hogy bár Mándy Laurának Erdélyben 16 önálló kiállítás volt (Nagybánya, Nagykároly, Szatmárnémeti, Máramarossziget), a nevét alig ismerik. 1993. június 1-én hunyt el, kívánsága szerint a mikolai református temetőbe temették szülei mellé.

Szamosi József

ZSINAT ÉS JUBILEUM...

(Folytatás az előző oldalról.)

felelősségérzetet mutattak, és azt, hogy mind a zsinat, mind az egyházmegye sorsa fontos a résztvevőknek. Nemcsak együtt dolgoztak, hanem együtt imádkoztak is. Augusztus 17-én este és 18-án reggel két szép közös szentmisén vettek részt. Az egyházmegyei zsinat fénypontja mégis augusztus 22-én volt, amikor a 16 témafelelős a szatmári székesegyházban ünnepélyesen átadta a megyéspüspöknek a megszavazott dokumentumokat.

2004 az egyházmegye számára jubileumi év volt. Nemcsak a két alapítást (császári: 1804. március 23-án és pár hónappal később a pápai: augusztus 9-én) ünnepeltük, hanem a négy búcsúval ellátott templomban is - a szatmári székesegyházban, a nagykárolyi piarista templomban, Nagybanán és Máramarosszigeten - ugyancsak sok rendezvény volt. A környekről minden plébánia elzárandó volt valamelyik templomba. Ezen kívül az egyes plébániai csoportoknak (egyháztanácsok, ministránsok, rózsafüzér társulatok, nőszövetségek, lelkesítő csoportok) - még külön is szerveztek zárandókat. A jubileumi év december 27-én Szent János evangélistának, az egyházmegye társvédőszenstjének napján zárul.

2004 az egyházmegye számára kegyelmi év volt. Mindenki töltekezhetett, akinek a szíve nyitott volt. A neheze azonban ezután következnek: a zsinati előírások életbeültetése. Erről talán majd máskor.

Dr. Ágoston Ferenc, Krasznabélték

Madridi levél A DICSŐSÉG KAPUJÁBAN

Harmadszor és (egyelőre) utoljára Composteláról szól a levél. Az ideai szentév alkalmából szeretnék elmondani egyet-mást, ami az előző kettőbe nem fért bele.

Hagyományosan három dolog tartozik a zárandoklat rítusához, a misehallgatás és a gyónás-áldozás mellett. Az első a Hiszekegy elimádkozása a főoltár alatti, ősi kriptaiban térdelve, az apostoli maradványokat őrző, ezüst urna előtt. Manapság erről talán sokan megfélemlenek, bár az is igaz, hogy népes látogatások idején nem könnyű a szűk hely egyetlen tereplőjén helyet kapni. A másik: az Apostol megőléltése. A főoltár felett trónoló, dicsőfényes kötszoborhoz kis lépcső vezet fel; így lehet Szent Jakabot hátulról megőlélni. Régen e szavakkal tették: „Barátom, járj közben értem az Úrnál!” Végül imádság a régi főbejáratot jelentő Dicsőség Kapujában Jessze családfájának faragványába illesztett ujjakkal. A néphit szerinti ilyenkor három dolgot kell kívánni s közülük az egyik teljesül. A századok folyamán milliók tették ezt és érintésük mélyedéseket vált a fehér márványba. Fel is vetődött a gondolat, hogy megtűnták a szokást, és üveglappal védjék az oszlopot. Aztán szerencsére mégis lemondtak róla.

A Dicsőség Kapuja különben is megérdemel néhány szót: a román stílusú szobrászat remeke a XII. századból. Három íve egy-egy hajóra néz, a középső a legészesebb. Itt az ívmezőben a Megváltó trónon angyalok között, fölötté az íven a Jelenések könyvének huszonnyegyedik fejezetében. Kétoldalt, a pillérekötegeken apostolok és próféták, középen pedig, karsú kapu-osztó oszlopon Szent Jakab ül, jobbábján feliratos tekeres, balja boton nyugszik, így fogadja barátságos arccal az érkezőket. Ezért is kár, hogy ez a főbejárat általában zárva; két oldalkaput használnak. A csak a jubileumi években nyitott szent kapu pedig a szentély közelében nyílik.

A kapu hátoldalán, a távoli főoltár felé nézve közelebb térdel a földön, „a fejbe-kocantások szentje”. Hozzá szokták ütni a gyerekek fejét, hogy kapjanak „a szentől” még egy kis észit. De néha felnőttek is próbálkoznak. A dolog azonban félreértésen alapul. A kulcszó eredetileg „hajtinást” jelentett és az ábrázolt hajviselésére utalt: „tűncses szentől” beszéltek. De nem is szent, hanem a Dicsőség Kapujának alkotója. Egyesek úgy vélték, bünetéből térdelteték oda: túlságosan büszke lett remekére s ezért nem láthatja többé soha, háta mögött van. A helyet azonban ő maga választotta: az ihletért ad hálát Istennek. Egy művészettörténész tanár mesélte: egyszer megkérdezett egy fekete ruhás, falusi nénit: tudja-e, kit ábrázol a szobor, melyhez odakocintotta unokája fejét? - Hát me tudnám, - hangzott a válasz. - Mateo mestert, aki mündezit és az egész dicsőséget faragta! - Ez aztán maradandó hírnév! Nyolcszáz esztendő után ismerte egy egyszerű parasztszöszny.

Végezetül említést érdemel a botafumeiro, a hatalmas füstölő. Majdnem embermagas, több mint fél mázsát nyom. A négyzetből függő kötele akasztják, nyolc ember kezeli. Amint húzzák a csigán mozgó kötelet, egyre magasabbra repül s a végén majdnem a boltozatba ütközik. Akkor lassulni hagyják lengését, útja egyre rövidebb lesz, míg az egyik sekrestyés meg nem állítja. Ez a felelős szerep apáról fiúra szokott szállni.

Az előző füstölő különben színezüst volt, de a napóleoni háborúban elvitték a franciák. Manapság a nagy ünnepeken használják s a tömjénezés az Úrnak szól. Eredete azonban nem volt éppen liturgikus. Régi időkben a templomhajókra néző, felső galériában aludt sok szegény zárandok és - túl erős volt az emberszag... Lám, ez is a zárandokhely történetéhez és jelenéhez tartozik.

Rónai Zoltán

A LEDÖNTÖTT KERESZT HAZATÉR

A Vatikánból nemrég ünnepélyes keretek között Oroszországba szállított szentkép után előkézsületek folynak egy Spanyolországba került templomi kereszt hazaszállításáról is. A két és fél méteres aranyozott rézkereszt a világháború előtt a novgorodi Szent Zsófia székesegyház központi kupoláját ékesítette. A templomot még a legvadabb sztálini időkben sem vették el az ortodox egyháztól, amiben valószínűleg döntő szerepet játszott az épülecsoport műemlék volta. A XI. században épült Szent Zsófia katedrális ugyanis az egyik legrégebbi orosz templom. Az ormát díszítő kereszt azonban nem teljesen egyidős az épülettel, feltehetően a XVI. században helyezték el a központi kupolán. Jelenleg a madridi hadmérnöki akadémia kápolnájában van, ahol José Luis Aramburu Topete tábornok javaslatára helyez-

ték el. A tábornok volt az egyik parancsnok annak a spanyol önkéntesekből toborzott Kék Hadosztálynak, amely Hitler oldalán harcolt a Szovjetunió ellen. A kereszt visszaadását is ő kezdeményezte. Egy madridi újságnak részletesen elmesélte, hogy miként került az orosz templomkeresztje spanyol tulajdonba: 1942. június 4-én tiszti gyűlést tartottak a Szent Zsófia székesegyház közelében. A szovjet tüzérség támadásba ment át és lőni kezdte a templomot is. A három órás pergőtűzben találat érte a kupolát, amelyről a mélybe zuhant, de teljesen épen maradt az óriási rézkereszt. Ezt a mélyen vallásos spanyol tábornok égi jelnek vette, és a keresztet hazaküldte Madridba. Aramburu Topete - a háború óta először - rövidesen ismét Novgorodba látogat és nem lehet kizárni, hogy utazása része

lesz a kereszt ünnepélyes visszaadásának. A tábornok azonban ellenzi a történelmi értelemezést, mert szerinte ebben az esetben szó sincs egykori hadiszákmány hazaszállításáról. Elvitelét ugyanis kegyeleti aktusnak tekinti, következképpen a hadiszákmányként történő értelemezést is sértésnek tartja. A novgorodi kereszt hazajutása már tavaly is szóba került. A spanyol királyi ház kiváló alkalomnak tartotta Fülöp trónörökös moszkvai látogatását, azonban a kegytárgy méretei nem tették alkalmassá, hogy jelkép értékű gesztusként adják át az orosz ortodox egyház képviselőinek, úgyhogy visszaállítását azóta is hűzódik. A hadmérnöki akadémia igazgatója minden esetre bejelentette, hogy a keresztből másolat készül - ami ellen az oroszoknak sincs kifogása.

Vincze András

ÚJ TEMPLOMOK A BÁNSÁGBAN

A bánági egyház az első világháború végéig a Csanádi püspökség részét képezte. Önállóságát nem a lelkipásztorkodási keretek követelménye, hanem a történelmi változások szükségessége. A Trianoni békeszerződés létrejöttével a Csanádi egyházmegye Tiszára és Al-Dunára forduló része a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság része lett, Bánági Apostoli Kormányzóság néven. 1986. december 16-án II. János Pál pápa püspökséggé emelte, melynek védőszentjéül Szent Gellért vértanút jelölte. A harmincas években kb. 240.000 hívőt számlált az apostoli kormányzóság. Ez a szám a második világháborút követően a felére csökkent, a németiség kényszerű távozását követően. Így a térségben a katolikus egyházi jelenlét szörványjellegűvé vált, többségükben magyarok, kisebb létszámú bolgár, horvát, cseh, szlovén hívővel. Hatóságilag több templomot, imaházat bontattak le - összesen 23-at, de a két világhá-

ború közti nyolcvanas létszámú papság is több mint a felére csökkent.

A hívek számának csökkenésével arányosan, a lelkipásztorok száma is csökkent, de az Egyházmegye alapterülete maradt. Ennek eredménye, hogy egy-egy plébánia négy-öt, olykor több plébánia híveinek lelki gondozását is ellátja. Fogyunk - mondhatnánk bárki, jogosan. S mégis, megmaradunk! Az alig százezres észak-bánai kis faluban, Rábán, a magyar-román - jugoszláv hármashatáron, az 1945-ös „felszabadulást” követően megszűnt az általános iskolai oktatás, betiltották a szentmisék szolgáltatását is. A

gyerekek óvodába és az általános iskola alsó tagozataiba a közeli Majdánra járnak, a felsősök Oroszlámosra utaznak. Tiszta időben idehallik a szomszédos kübekházi és óbébai harangok szentmisére hívó szava. A rábei hívek részére szentmisét a temetőben, a fészületnél évente készter mutatót be Bogdán József atya: szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén, és Mindenszentekkor vagy Halottak napján. A kicsiny faluban jó szándékú támogatóknak köszönve templom épül, amelynek alapkövetelése május 15-én került sor. Az egyházmegye déli észperes körületében egy kétszázhetven lelkes kis faluban, Udvarszálláson, szept. 5-én szentelt meg az új templomot (kézpünkön) Huzsvár László megyéspüspök. Az örömteli eseményt követően a templom képét kapták emléklül a jelenlevők, a következő aláírással: Múltunk a reményünk. Krisztus a jövőnk. Hisszük és valljuk!

Kovács Szöszill

BETLEHEMES ÉNEK

Ó, emberek, gondolatokat ma rá,
Ki Betlehemben született az este
A jászol almán, kis hajléktalan,
Széled barmok közt, kedves bambinó.

Ó, emberek, gondolatokat ma rá,
Hogy anyja az Úr szolgáló leánya
És apja ács volt, dolgozó szegény
S az istállóban várt fődél rejűk.

Ó, emberek, gondolatokat ma rá,
A betlehemi kisdéd jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden várak s kastélyok fölött.

Ó, emberek, gondolatokat ma rá,
Ki rómaihoz, barbárhoz, zsidóhoz,
A kerek föld mindégik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeresetek!

Ó, emberek, gondolatokat ma rá!

Juhász Gyula (1883-1937)

Londoni levél ÁTTÉR-E KATOLIKUSNAK TONY BLAIR?

Egyre több találgatás olvasható arról, hogy a brit miniszterelnök esetleg feladja anglikán vallását és áttér katolikusra. Az bizonyos, hogy a kormányfő vallásos ember, soha nem mulasztja el vasárnap délután a szentmisét. A hét végét szokás szerint a vidéki kastélyban, Chequersben tölti, ezt a szép épületet, meg az azt övező, ápolat parkot egy angol földbirtokos végrendeletileg éppen azért adományozta az államnak, hogy a mindenkori kormányfő ott pihenessen, vagy oda hívasson meg kötetlen beszélgetésre vezető politikusokat. Chequers környékének plébánosa Timothy Russ atya, gyakran találkozik Tony Blairrel, hiszen a miniszterelnök felesége katolikus és azok a gyermekei is. Ő árulta el, hogy a miniszterelnök behatóan érdeklődött nála az átérés formalitásairól, bár úgy érzi, Blair ezt a lépést csak akkor teszi meg, ha már visszavonult a kormány éléről.

Az anglikán egyház papsága nem vette jónéven a brit kormányfőtől, hogy jó ideig rendszeresen elkísérte a családját Russ atya templomába, katolikus szentmisére, bár az utóbbi hónapokban, biztonsági okokból, nem autózik át a kastélyból a szomszéd faluba. Amikor nemrég a Vatikánban járt, ott is részt vett egy szűk körben celebrált katolikus misén. A bírálatok leszerelendő Blair közölte, hogy nincs ok izgalomra, nem ő lesz a brit történelem első katolikus vallású miniszterelnöke, egyelőre mindössze arról van szó, hogy vasárnap szeret a családjával tartani, velük együtt elmenni az Isten házába. Mivel az iraki háború kezdete óta fokozott életveszélynek van kitéve, újabb Russ atyát hívja meg, hogy a kastélyban tartson istentiszteletet. Ezután gyakorta ebéd következik, és a fehér asztalnál Blair egy ízben azt mondta az atyának: „A teológia tulajdonképpen érdekesebb dolog, mint a politika.”

Ami azt illeti, nincs olyan angol törvény, ami tiltaná, hogy katolikus politikai személyiség álljon a kormány élén, de ne felejtsük el: a miniszterelnök feladata, hogy az anglikán püspökök kinevezésére javaslatot tegyen az uralkodónál.

Többen felvetették a kérdést, nem szegi-e meg Blair a kánonjogot, amikor áldozik katolikus szentmise keretében? Erre nem katolikus hívőnek elvben csak rendkívüli körülmények között van joga. A néhai brit katolikus egyházfő, Basil Hume bíboros írt 1996-ban megrovó levelet a miniszterelnöknek emiatt, rámutatva, hogy ha Olaszországban, Toscanában nyaral, ahol nincs anglikán templom, magához veheti az oltárszentséget katolikus misén, de egyébként ez nem indokolt. Blair válaszával levélben feltette a kérdést: „vajon mi lenne ez ügyben Jézus Krisztus álláspontja?”

Tony Blair a katolikus egyháztól VIII. Henrik uralma idején elszakadt anglikán felekezeten belül úgynevezett „high anglikán”. A „High Anglican Church” szertartásaiban csak kevéssé különbözik, csupán teológiai kérdésekben más. Gyakorik, hogy hívei, éppen e teológiai eltéréseket megfontolva, az átérés mellett döntenek. Így volt ez például két katolikusként híressé vált intellektuel írő, Chesterton, valamint Graham Greene esetében.

Russ atya arra utalva, hogy Tony Blair talán túl könnyedén áll be a sorba az áldozók közé, azt mondta: „Eitkai kérdésekben elég szabados gondolkodású ember. De a valláskülönbség más aspektusain gyakran elgondolkodik. S már odáig eljutott töprengései során, hogy a szocialista ideájaiból, nem egyet tulajdonképpen a katolikus egyház valósít meg.”

A miniszterelnökség nem kívánta kommentálni a híreszteléseket.

Sárközi Máttyás

AKIK KÜLÖN VILÁGBAN ÉLNEK

Napjainkban, a rekordok idejében, amikor csak a legszebbek, a legnagyobbak, a legokosabbak érvényesülnek, amikor hangos szóval hirdeti a TV, a rádió, a reklám a legújabb sportteljesítményeket, (amelyekért vagyontokat fizetnek), a tudomány legújabb felfedezéseit, - akkor valahol csendesen meghúzódva élnek a szerencsétlen „fogyatékosok”. Nem szívesen beszélnek, írnak róluk, és ha ma már szerencsére a szociális intézmények adakozásra szólítanak fel, például a kézlábnélküli szájjal festők részére, akkor fel-sőbbrendű szánakozással vásároljuk apró remekműveiket. Még nagyobb értelen-séggel fordul a világ a szellemi fogyatéko-sok felé. Szomorúan, felháborodva kér-dezzük, hát az Úristen, a tökéletesség, a harmónia, a szépség teremtője?, ezeket mi-ért alkotta ilyenek?! - Akkor eszembeju-tott Blaise Pascal francia egyháziró, filo-zófus mondása: „A szív értelme egészen más, mint az ész.”

Vajon mi a nagyobb érték, a látványos, hangoskodó, tülekedő, kíméletlenül könyöklő, karrieri hajszoló ember, vagy a befelé néző, csendes „fogyatékos”, aki a szívvel lát és hall?

Apósom, a temesvári Süketnéma Intézet gyémánt diplomás tanára, aki Buda-pesten végzett gyógypedagógus volt, a va-kok intézetében is tanított az Első Világ-háború idején, - gyakran emlegette, ami-kor nehéz hivatásáról érdeklődtünk, fo-gyatékos embertársaink lelki értékeit: „Csodálatos az igazságérzékük, a szívjó-ságuk, segítőkészségük, hálás szeretetük, ezek megérdemlik a fáradságot.”

Megható élményben volt részem az el-múlt napokban. Egy baráti családdal ta-lálkoztunk hosszú évek után, meghívtak vacsorára Andrea leányukkal együtt. Ak-kor régen, szomorú szenzáció volt, hogy az egészséges, szép fiatal párnak mongo-loid leányukja született. Azóta teljesen visszavonultan éltek, szinte szegyenke-ze. Most a vacsoránál egy kedves, magabiztos, fiatal nő nézett rám, barátságos mosoly-gással kínálgatva a finom falatokat. Bár az átlagnál jóval alacsonyabb, vonásai sa-bálytalanok, beszéde kicsit akadozó, de szeméből valami meleg fény ragyog fe-

lém. Már az ismerkedésünk elején hoz-zám simult, kezemet szorongatva mondta: „Szeretlek, maradj itt nálunk.”

Aztán megmutatta a „barátja” fényké-pét, amit saját készítményű rámban tart, a rajta levő virágokat ő festette. Nekem ajándékozta a szép, szabályos vonásokkal írt francia karácsonyi verset, amit ő válaszo-tt ki egy könyvből. Mivel akkor régen, 1956-ban Budapestről Franciaországba me-nekülték, tökéletesen megtanult franciául.

A „barátja” édesapja szervezett neki egy kis kézilabda csapatot, mivel ő és társai ügyesek a labdajátékokban, sőt mér-közésre meghívta a budapesti fogyatéko-sok csapatát, amelyben Andrea tolmá-csolt. A búcsúzásnál hálásan megélt, amikor megdicsértem teljesítményeit. Abban maradtunk, hogy levelezzünk egy-mással, és mindig elküldi nekem, ha vala-mi szép szöveget talál egy könyvben.

A barátóm négyesemközt elmondta, hogy milyen szörnyű család, elkecsere-dés volt számukra e gyermek születése. Az or-vos próbálta vigasztalni őket, de diszkrét-en azt tanácsolta, hogy adassanak egy injek-ciót neki, amitől csendesen elalszik örökre, mert sohasem lesz ember belőle, az élet a gyermeknek és nekik is csak nyűg és szen-vedés lesz. „Zokogva, felháborodva tilta-koztam ez ellen, magamhoz szorítva a csop-p Andreaát. Azóta sokat foglalkoztam vele otthon és a fogyatékosok óvodáján, is-koláján kívül, csak neki szenteltem az életem, rengeteg szakkönyvet olvastam, a leg-híresebb orvosok tanácsát megfogadtam, és íme, itt az eredmény. A világerő nem ad-nám az én csupa szívjóság, szeretett, minde-nért hálás gyermekemet” - mondta búcsúzóul.

Nagyon elgondolkoztam ezen. Eszem-bejutott az örült, paranojás Hitler, akinek rögeszménye volt a tökéletes, a „Német Über-mensch” kitenyésztése, aki minden beteg, fogyatékos gyermeket, minden másfajta „Untermensch”-et szisztematikusan ki-irtotta a megsemmisítő táborokban. Elvakult gőgjében szinte Istennek képzelte magát, azt akarta, hogy felsőbbrendű fajú népe urálja a világot. Vajon mit szólna, ha látná a mai kábítószeres, lezúllott, négerekkel, sárga-barna fajúakkal keveredő ifjúságát?!

Billey Ilona, Karlsruhe

Látogatás a Darmstadt-Griesheim-i Szent István telepen

A Darmstadt környékén élő magyaro-k havonta egyszer, vasárnap délelőtt vehetnek részt magyar nyelvű szemle-sén, mégpedig Griesheimban. Ez a kisé-ros a 2. világháború után indult fejlődés-nek. Akkor hozták létre itt a Szent István telepet is a Délvidékről és a Dél-Magyar-oroszról kitelepített svábok. Szeretettü-keket és kötődésüket a magyarsághoz, a Kárpát-medencéhez, nem csak az jelzi, hogy első királyunkat választották, óhazá-jukhoz hűen, névadónak, hanem azt bizo-nyítják a Kárpát-medencét felidéző utcá-nevek (pl. Duna, Tisza, Dráva), a Szent István sportegyesület és futbalcsapat is. (Az utcákon esetleg magyarul szitkozódó sétálót mind a mai napig figyelmeztetik - még a kerítés mögül is!)

Szeptember 6-án a telep ugyancsak Szent István királyról elnevezett templo-mába seregltek a környékbéli magyaro-k, hogy méltóképpen fogadassák dr. Cserhát Ferenc németországi főlelkész-t, aki hivatalos lelkipásztori látogatásra ér-kezett. A zsúfolóság telt templomban na-gyok és kicsinyek egyaránt lelkesen vet-tek részt az énekes nagymisén, amelyet a főlelkész celebrált Takács Pál frankfurti plébános közreműködésével. Az ünnepi

szentmisét a székely és a magyar himnusz zárta, majd néhány szép verset hallhattunk a délvidéki magyarság megpróbáltatásairól.

A lelki felüdülést testi felüdülés kö-vette. Három hatalmas kondérbal reggel óta szorgos kezek által készített marha-pörkölt várta az egybegyűlteket, amely-hez finom homoki borokat szolgáltak fel. Az asszonyok elképesztő süteményvá-lasztékkal kápráztatták el a vendégeket; s ahhoz a finom kávé sem hiányzott. Az ebéden részt vett, a griesheimi Szent Ist-ván telep német plébánosa is, aki szívesen időzik a magyarok között és mindig jó szívvel bocsátja a templomot és az egy-házközösi termet a magyar hívek rendelkezésére. Szép számmal képviseltették magukat a Viernheim-i Magyar Kultúr-egyesület tagjai is, Mannheim mellől. Kül-lönös örömet jelentett, hogy magukkal hozták vendégeiket a Baranya megyei Hidasról, köztük sok 2. világháború után Délvidékről Magyarországra menekült bukovinai székely Andrásfalváról és Istenségsírtól, illetve ezek leszármazottja.

Az eladott és jó étvágyal elfogyasz-tott 180 adag pörkölt tiszta bevételét - ha-sonló szentmise utáni ebédet egyébként évente kétszer rendeznek - a Vajdasági

PIERRE ABBÉ 50 éve élő legenda

Emberemlékezet óta nem volt olyan kemény tél, mint 1954 elején. A II. világ-háború győzelmi mámorára már elszállt és nem volt mivel enyhíteni a mincstelenség-gel járó testi-lelki nyomort. Párizsban a hajléktalanok ellepték a metróállomáso-kat, a nagyvárosok körül gomba módra szaporodtak a nyomortanyák, az ingyen konyhák előtt a sorban állók száma növe-kedett és egyre több lakás fűtetlen ma-radt. Ezekben az 50 évvel ezelőtti váltsá-gos hónapokban, amikor még semmi sem működött úgy, ahogy kellett volna, vált ismert Pierre abbé.

Ahogy a 15-ik században Szent Jeanne d'Arc legendás híre megelőzte hőstetteit, úgy Franciaország 20. század szegényei hitték, bíztak Pierre atyában és megsze-rették őt még mielőtt ismerték volna. Nem csalódtak abban, aki újra mozgósít-totta Franciaországot és hadat üzent a ki-rekesztés ellen. Kezdeményezéséből nőtt ki az Emmausz nevű segélyszervezet. Az atya napjainkig megmaradt szegénynek, szervezete pedig bürokrácia-mentesnek; a szervezetet többnyire önkéntesek vezetik.

Csak kevesen tudják, hogy az 1912-ben született, erősen önféjű atya polgári neve Henri Groues, a háború előtt kapu-cinusként kezdte egyházi hivatását, de ha-mar rájött, hogy a kötött közösségi élet rendi fegyelme nem neki való. A világhá-bo-rú után 1951-ig parlamenti független képviselőként dolgozott. Végül is a szegé-nyekért való megalkuvást nem ismerő

küzdelemben találta meg Istentől kapott küldetését. Pierre abbé külsejét tekintve alacsony, vékony és alázatos, de egyben bátor, lelki óriás. Számára a fegyelem az önfegyellemmel azonos, a diplomáciai vi-rágnylvet nem ismeri, mindig néven ne-vezi a gyermeket, bírálatai kemények, a politikai elitet sem kíméli. Az egyházi előjárók és a militáns laikusok egyaránt elnézik és megbocsátják a meg nem enge-dettségek határát sűrűlő kijelentéseit.

A közvélemény-kutatás felmérései szerint Pierre abbé, aki a francia ellenál-lás mozgalomban is részt vett, évtizedekig a népszerűségi lista első helyét foglalta el, míg saját kérésére le nem vetette magát és korára való tekintettel vissza nem vo-nult. Már csak ritkán jelentkezik, de azt, mint a nemzet lelkiismerete, megtudja egész Franciaország. A jelenlegi kormány megszorításait kritizáló kijelentése, mi-szerint „nem a szegények, hanem a sze-génység ellen kell harcolni” szállóigévé vált. Ötven évvel ezelőtti rádióüzenet elhang-zott felhívása, amikor emberek fagytak meg az utcán, úgy vésődött be a franciák kollektív emlékezetébe, mint 1940-ben Charles de Gaulle londoni rádióüzenete az ellenállásra. Így minden vele kapcsola-tos évforduló a szegénység és kirekesztés elleni harc folytatására figyelmeztet. Pierre abbé szerint a szegényekkel szem-ben tanúsított gyávaság és közömbösség az emberiség ellen elkövetett bűnök egyike.

Molnár Ottó, Párizs

Új magyar központ Linzben

Szeptember 12-én megnyílt az új Ró-mai Katolikus Magyar Lelkipásztori Köz-pont Linzben. A régi eladásra kényszerült. Az új Központ megszervezésében orosz-lánrész vállalt dr. Vencser László, az Ausztriai Idegennyelvű Lelkipásztori Szol-gálat igazgatója, aki a linzi magyarokkal együtt, éppen Szűz Mária Neve napján, a megnyitó ünnepségen emlékezett pappá szentelésének 33. évfordulójára és or-szágalapító Szent István királyunkra.

A szentmise után számos vendég je-lenlétében - szép számban voltak közöt-tünk salzburgi magyarok is - Vencser atya, ezúttal, mint a linzi Lelkipásztori Hivatal igazgatója, felszentelte és me-gnyitotta az új Lelkipásztori Központot!

Ahogy az első királyunk, Szent István király felajánlotta országát és népét a Szűzanyának, úgy ajánlottuk fel mi is az új Lelkipásztori Központot és közössé-günket a Magyarok Nagyasszonyának; imádkozzon értünk, hogy jó magyarok, jó keresztények, jó testvéri közösség ma-radjunk! Az új Központ arra kötelez, hogy előlékben megújuljunk, közös erővel erősítsük nemzeti öntudatunkat a máso-dik és harmadik generációban is: a lelki-pásztor, az Egyháztanács, a Felső-ausztriai Magyarok Kultúregyesülete, a Cser-készet, a Hétfégi Iskola, az Énekkar és a Tánccsoportok. Istenbe vetett hitünk, magyar népünk, székely népünk iránti

Magyarok Németországi Szervezetével együttműködve, jótékonyági célokra for-dítják, így pl. a tiszai árvízkarosultak meg-segítésére, két süketnéma kislány műtét-jének támogatására és délvidéki magyar diákok taníttatására.

Mindebből látható, hogy ez a Darm-stadt környéki lelkes magyar közösség fo-lyamatos nemzetépítő munkára vállalko-zik. Ehhez kívánunk további jó munkát.

Klementné Perényi Orsolya & dr. ifj. Klement Kornél, Dietzenbach

szeretetünk elmélyítése és szolgálata szilárd és örömteli egységre hív! Közösen és együtt akarjuk építeni jövőnket másval-lású testvéreinkkel; nem azt keressük, ami elválaszt, hanem azt, ami összeköt. Hasonló módon viszonyulunk osztrák testvéreinkhez is! Legyen ez az új Köz-pont a szeretet otthona, amely munkára ösztönöz és kötelez: Istenért, egyházun-kért, magyar népünkért!

Címünk: Római Katolikus Magyar Lelkipásztori Központ, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-70-736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (fax).

Szabó Ernő, Linz

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy módosít-sen a beküldött kéziratokon.

A szerkesztőség

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

**ÁLDÁSOS
ÉS
BOLDOG
KARÁCSONYT
KIVÁN
OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK**

HÍREK - ESEMÉNYEK

A szentatya Szűz Mária oltalmába ajánlotta Európa népeit

Október 31-én, az Úrangyala elimádkozása előtt mondott beszédében II. János Pál pápa emlékeztetett rá, hogy két nappal korábban Rómában, a Capitoliumon aláírták az Európai Unió alkotmányos szerződését. A szentatya az új Európa építésének rendkívül jelentős eseménynek nevezte a szerződés aláírását, amely egy hosszú és még nagyobb elkötelezettséget igénylő folyamat újabb állomása. A pápa emlékeztetett rá: a Szent-szék mindig támogatta egy olyan egységes Európa kibontakozását, amelynek alapját a történelmet alkotó közös értékek jelentik. A földrészes keresztény gyökereinek figyelembe vétele azt jelenti, hogy magunkénak valljuk az Unió jövőbeni fejlődéséhez továbbra is alapvető spirituális örökséget. A szentatya reméli, hogy az elkövetkező években „a keresztények továbbra is elviszik az európai intézmények minden területére az evangéliumi értékeket, amelyek biztosítják a békét, valamint minden állampolgár elkötelezett együttműködését a közös szolgálatáért. „Mária, Európa Királynője oltalmába ajánlom a földrész minden népét” - mondta. VR/MK

Megnyílt a Via Nova

Nyáron megnyílt a „Via Nova” - „Új Út” nevű zarándokútvény első 110 km-es szakasza Németország és Ausztria között, amely az alsó-bajorországi Bad Griesbach-ot köti össze a salzburgi Seekirchen-nel. A jövő év végére a zarándokút tovább bővül és összesen 260 km-es szakasz már a tóparti Sankt Wolfgang-ig, az ismert osztrák kegyhelyig ér el. A „Via Nova” célja, hogy mint lelki távolsági vándorút

lelki útjelzőként szolgáljon a 21. század számára, továbbá lehetőséget teremtessen az életcél és életforma összevetésére, a teremtés megővésére, a férfi és nő közötti kapcsolat elmélyítésére, a béke és az igazságosság szolgálatára. Különleges hangsúlyt fektetnek az új zarándokút kapcsán az első keresztényekre jellemző vendégszeretetre, melynek jegyében a zarándokoknak a betérő zarándokoknak ingyen nyújtottak falat kenyeret, kóty vizet és sót. A zarándokút további meghosszabbítását is tervezik Kelet felé a szervezők, mely így elsőként Magyarországot érinthetné. VR/MK

Kiállítás hitünkért

Helmut Kohl volt német kancellár arra szólította fel a keresztényeket, hogy párbeszédre készen, de aktívan álljanak ki hitük mellett. Kohl a mainzi dómban elhangzott előadásában kifogásolta, hogy az Európai Alkotmány nem tesz említést Isten léte. A mainzi székesegyházban rendszeresen tartanak a helyi püspökség által fenntartott akadémia rendezésében vallás-filozófiai előadásokat.

Fosztogató arabok

A szudáni kormány burkolt támogatását élvező arab harcosok Darfurban megtámadták a Caritas és a protestáns segélyszolgálat helyi központját, de az ott dolgozó személyeknek sikerült elmenekülniük. A rajtaütés újabb bizonyítéka, hogy a szudáni kormány nem tesz eleget az ENSZ fegyverszüneti felhívásának. Május óta százezrek menekültek el otthonaikból a fosztogató arab erők elől. A Caritas és a protestáns segélyszolgálat azóta ezreket lát el ivóvízzel, étellel, valamint gondoskodik a menekültek átmeneti szállásáról.

SZÁJRÓL SZÁJRA

Még egyszer Rózsahegy Kálmánról

Ezt az esetet mindig nagy sikerrel adta elő Kálmán bácsi. Nem elmondta, hanem előadta! A maga nehezen utánozható, ízes módján. Adjuk neki „A havannás koffer esete” címet.

Egy nyáron a trieszti hajóval jöttem haza Velencéből. Éjszaka. Szép holdvilágos idő volt, sima víz, ott ögyeletem perze a fedélzeten. Egyszerre csak belebotlom egy pesti milliomos-csemetébe. Milliomos, de híres fukar fráter, még egy cigarettával sem kínált meg soha senkit, amellet folyton panaszokodik. Akkor is az orrárt lögatta és folyton panaszokodott. Hogy a vacsora rossz volt, a hajó lassan megy, az utasnok csúnyák, a fedélzeten zsír-szag van...

- Mi lelte magát - kérdeztem - hogy még a szokottnál is savanyúbb?

- Hagyja! Dühös vagyok magamra! Bedőltem ostobán egy csempésznek és megvettem tőle ezer darab havanna szivart. Olcsón adta, mert nem volt pénzem vámrá, én meg arra gondoltam, ajándékot adok egy nagybátyámnak, akivel szeretek jóban lenni. És most tudtam meg, hogy a vám egy egész vagyon... Márpedig arról szó sem lehet, hogy én annyi pénzt kidobjak... Belehajtom inkább az egész pakcsomat a tengerbe...

- Az már igazán kár lenne - mondtam. - Hagyja inkább a kabinban. Hadd örüljön neki, aki megtalálja.

- Az én pénzemen? Biz' azon ne örüljön senki fia! Inkább a halaknak! Megyek is érte és felhozom.

Eltűnt, de még annyit sem értem rá elgondolni magamban, hogy ejnye, de komisz, irigy és fukar fráter ez, már ott volt jókora kézibőrönddel.

- Jöjjön - mondta. - Segítsen átmenni a korláton.

- Tudja mit? - feleltem. - Adja inkább ide nekem... Majd én próbálom vele valamit...

- Igazán? - csillant fel a szemem. - Megteszi? Nagyon kedves, hogy segít rajtam! Hálás leszek!

Magamnak is volt egy kézikofferem; azzal, meg a havannás bőrönddel mentem a vámházhoz. A sapkám zsebre dugtam, a hajam felborzoltam, így ni!... (Most kellene látni Rózsahegyit, amit előadta a tánrtorgó léptekkel közeledő embert, akit akkor veszt el a tengeri betegség, amikor szárazra lép. Félelmes volt és hihetetlenül komikus egyszerre. Mindenki megesküdött volna, hogy mindjárt rosszul lesz.)

- Tessék! - mondtam szédülően és nagyot csuklottam.

A vámhivatalnok már ragasztotta is a bőröndre a bélyeget és ijedten mondta: - Menjen már innen! Mit áll itt?... Még az kell, hogy itt legyen beteg!

Felkaptam a bőröndöket és rohanva kitértorogtam.

Az én milliomos úrfim erre odajött hozzám és nyúlkaált a kofferért.

- Nagyon köszönöm - mondta - igazán remek volt. Nem is tudom, hogyan háláljam meg... De most már adja ide!

- Mit? - kérdeztem - Ezeket a szivarokat? Eszem ágában sincs! Sz' maga a tengerbe akarta hajítani az egészet! És mit gondolt, hogy én eljászom ingyen egy ilyen jelenetet? Szó sincs róla! A szivarok az enyémeik!

Így esett, hogy Rózsahegy Kálmán egy esztendeig csupa havannát szívott.

Közreadta:

Ramsay Győző

ÚJ MAGYAR LEKÉSZ Brüsszelben

A brüsszeli Magyar Ház kápolnája szűfőliség megtelt október 3-án, a vasárnap esti szentmisén, amelyet Cserháti Ferenc pápai káplán, a külföldön élő magyarok püspökének, Miklósházy Attilának európai megbízottja celebrált, Urbán Imre tábori esperes búcsúzó és Galambossy Endre, kinevezett új brüsszeli magyar lelkész. Jelen volt Muzslay István jezsuita atya is. Az ünnepélyes szentmise és a Magyar Ház dísztermében rendezett fogadás Urbán Imre tábori esperes atyának szólt, aki a magyar katonai ordinariátusban betöltött szolgálata mellett, eddig ellátta a brüsszeli magyar hívek lelki gondozását is.

Esorok írója ezúton is köszönetet mond elődjének sok áldozattal járó lelkiismeretes szolgálatáért. Imre atya búcsúztatása

Az új brüsszeli magyar lelkész köszöntésén a brüsszeli Magyar Ház dísztermében, balról jobbra: Galambossy Endre, Cserháti Ferenc, Urbán Imre és a görbe botjára támaszkodó Muzslay István jezsuita professor.

után megtörtént a lelkészség hivatalos átadása és a már szeptember 18-án beiktatott új lelkésznek Galambossy Endrének köszöntése, akinek kinevezését Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke hagyta jóvá, Erdő Péter bíboros prímás, esztergom-budapesti érsek hozzájárulásával. Foglaljuk imádságos mementóinkba mind a leköszönő, mind az érkező lelkészt, hogy további szolgálataikat Isten bőséges áldása kísérje.

Galambossy Endre, Brüsszel

EMLEKEZTÜNK ÉS IMÁDKOZTUNK Augsburgban

Az Augsburgban és környékén élő magyarok idén október 23-án Donauwörthben emlékeztek az 1956-os forradalom és szabadságharc 48-ik évfordulójára. Bárány József, augsburgi magyar lelkész kezdeményezésére, e napon a donauwörthi „Szent Kereszt és fájdalmas Szűzanya” kegytemplomába zarándokoltak, hogy hazánkért és népünkért imádkozhassanak.

A kis sváb mezőváros délelőtti megtekintése és a Kolping-házban elfogyasztott jó magyar ebéd elfogyasztása után (köszönet a szervezőknek, kivitelezőknek) a Szent Kereszt-templomban előbb októberi ajátosságot tartottunk, aztán ünnepi szentmisét, amelyet dr. Cserháti Ferenc, németországi magyar főlelkész, Túros Dezső és Bárány József atyák segédletével celebrált. A szentmisén közreműködött az augsburgi és a müncheni magyar ifjúsági kórus.

A késő délutánba nyúló ünnepség díszvendége és ünnepi szónoka, Patrubby Miklós, a Magyarok Világszövetsége elnöke, ünnepi beszédében kitért a Magyarok Világszövetsége által kezdeményezett népszavazásra a kettős állampolgárságról. Nem kirekeszteni, hanem befogadni akarunk - hangoztatta. Befogadni azt az erdélyi, felvidéki, délvidéki, kárpátaljai vagy a világ bármely pontján élő magyart, akitnek az „anyaország” nem csak egy fogalom, hanem olyan „gyökér”, amit a történelem viharai sem tudtak kitépni szívéből. Többek között utalt arra, hogy Horvátország, Portugália, Németország állam-

polgárságot biztosít minden horvát, portugál vagy németnek, aki az adott ország határain kívül él és azt kéri. Felszólított minden magyart, országhatárainkon belül és túl, hogy támogassa kezdeményezésünket.

Az ünnepségen szavalatok és hegedűszámok hangzottak el. Kiváló zongorajátékával hatalmas tapsvihart aratott Telegi Gergő dunaföldvári tehetséges ifjú zongoraművész. A mintegy 120 résztvevő késő este lelki és szellemi élményekkel tért haza otthonába.

Lutz István

Münchenben

Münchenben ünnepi koncerttel emlékeztek az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc évfordulójára. A hangversenyt a müncheni magyar főkonzulátus, a Magyar Intézzettel és a Bajor-Magyar Fórummal közösen szervezte. A koncerten fellépett Balogh Kálmán és Farkas Rózsa cimbalomművész, Dominkó István zongoraművész és a Fonó Együttes.

Az évfordulós eseménysorozat részeként a Damenstift-templomban szentmisét tartottak, amelyen a müncheni magyar egyházi közösség Patrona Hungariae énekkara mellett, a cserkészek, ministránsok is közreműködtek. Cserháti Ferenc főlelkész, püspöki delegátus méltatta a magyarság túlélő, újrakezdő képességét, azt, hogy mindig képes volt erőt gyűjteni a vereségből és megújulva továbblépni. Kiemelte a keresztény értékek fontos szerepét a Magyar Köztársaság 1989-es kikiáltását és a 2004 májusában megnyílt új történelmi korszakot követő időkben. Az ünnepi szentmise után a hívek ünnepi körmenetben vonultak a templom előtti Magyar Millenniumi domborműhöz, ahol Baranyi Mária müncheni magyar főkonzul és a főlelkész ünnepélyesen koszorút helyezett el az 1956-os szabadságharcosok emlékére. MTI nyomán

A LIÈGE-I HÍVEK GYÁSZJA

2004. június 13-án visszaadta nemes lelkét Teremtőjének, egy éves hosszú szenvedés után, 81. életévében Boonen abbé.

Az idegen lelkészségek alapítója volt, több mint ötven évvel ezelőtt. Összegyűjtötte egy fedél alá, mintegy családi körbe azokat, akik a különböző nemzetiségek lelkészei voltak a Liège-i Egyházmegyében: a lengyel, német, magyar, ukrán, spanyol, szlovén, portugál papoknak adott otthont és lehetőséget, hogy munkájukat teljes odaadással végezhessék, a lakás és élelmezés gondjait levéve vállukról.

Hite, bátorsága, kezdeményező készsége csodálatos volt! Liège püspöke hosszú levélben emlékeztet meg sokoldalú tevékenységéről, kitartásáról. Nemcsak az idegen nyelvű lelkészeknek, hanem az otthonlanoknak menedéket adott ház alapítója is volt. Segítette Werenfried atyát a keleti papok segélyakciójában, felkarolta és támogatta a Liège-ből misszióba induló papokat. Amikor több idegen érkezett az afrikai és ázsiai országokból, a lelkészi épületben megalapította a „service social” - a szociális gondozást, ahol most hét személy dolgozik az idegen országokból érkező migránsok ügyeinek intézésén.

A hit, az imádság, a remény embere volt. Így ismertük, így becsültük Őt mi magyarok is, akikhez egy hónappal halála előtt még lejött a terembe és utolsó erőfeszítéssel biztató, lélekemelő szavakat mondott.

Temetésén 19 paptársra állta körül az oltárt. Magyar, lengyel, ukrán nyelven hangzottak el az énekek. Mint utódja a lelkészség irányításában, Dobai Sándor tartotta a szentbeszédet, emlékezőn egyéniségére, köszönetet mondva önfeláldozásáért. „A haldokló köszönt téged” - mondta mosolyogva utolsó látogatásom idején - „bemeleg az Életbe... amikor és ahogyan az Úr akarja” - mondta sokszor.

Dobai Sándor

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonoszámaát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarul szentmisék helyé és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: <http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttö György főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersburg Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044/20/8992 2054**

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egylet székében. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban. St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor

Bradford: Magyar Egylet székében. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban, 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.
Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Hegyi György, Ungarischer Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Éörs, rektor, szentmise minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmann-gasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrök: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Weische-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Mag. Papp Tibor lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T: 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.: Ft. Szabó Ernő,** Ungarischseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **T: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).**

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdban, Aigner Str. 135, változó időszakkal. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüsszel: Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. **Érdeklődni:** Ft. Galambossy Endre, **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336.**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivétel. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Bárány József, **Telefon: (0821)260-3987; 0049-0176/222 52 817.**

BAMBERG-EICHHÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, **Telefon: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, **Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.**

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye: Misézó helyek: Karlsruhe-i székhely: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. **Érd.: Ft. Dr. Szabó József,** Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. **Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye: Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztovác Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdammer 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

Köln-i Főegyházmegye és **AACHEN:** Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. **E-mail:** ungarnet@netcologne.de **Telefon:** (0221)238060. **Fax:** 0221/232120 <http://www.Ungarnzentrum.de>

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden,

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, hajtóval. **Telefon:** D-0049-07034-62580.

FELHÍVÁS

PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM NAGYVÁRAD. A magyar nyelvű felsőfokú oktatás újjáéledésének szimbóluma, nagy anyagi problémákkal küzd. A működéséhez szükséges anyagi alap biztosítására felkérünk mindenkit, szíveskedjék anyagi lehetősége szerint ehhez hozzájárulni. Adományát kérjük az alábbi bankszámlára átutalni: Fördereverein f.d.Chr.Univ.Partium e. V., 72461 Albstadt. - Bankv: Sparkasse Zollernalb, Kto-Nr: 33049777, BLZ 65351260. (Spendenquittung!) Köszönettel a Segélyszervezet vezetéséhez.

MADEIRA SZIGETEN a főváros peremén, parkosított, modern, panorámás villában, komfortos szobák főzőfülkével, fürdőszobával, a tengerparton festői környezetben, egész évben kiadók. Ár: napi 30,- Euró két személynek. **Tel.: 0035-1/29 19 35 20.**

Családi ház eladó Budapesttől 28 km-re Piliscséven. 100 m² alapterületű, tetőtér beépítéssel, lehetőséggel, szuterénnal, fűtőközponttal és ipari tevékenységre alkalmas műhelyekkel. Épült: 1978 és 700 m²-es telken. Irányár: 100.000,-Euró. **Tel.: 0049-(0)2202/58 578.**

Németországban élő, kedves, csinos, őszinte és jóindulatú, barna, magas (1, 63-1, 72 m), nemdohányzó, magyar hölgyet keresek 47-55-év között, komoly szándékkal. Én 62 éves (1, 81 m, 85 kg), sportos kivitelű, ND/Ni, mely érzelmi szeretetet adni és kapni tudó akadémiás. Egyszerű levelet várok. **Jelige: „A Szerlem Kortán”.**

48 éves magyar hölgy - korhatár nélkül - őszinte szándékkal keresi magyarul beszélő, autópál rendelkező társát. **Tel.: 0036-20/336 16 44.**

Budapest belvárosában, 41 m² liftes lakás igényesnek kiadó, napi 33,- Euró. **Tel.: 0049-(0)231/53 30 725 v. 0049-(0)231/82 75 35.**

Magyarországon élő, leinformálható asszony, idősgondozást, háztartásvezetést vállal, németországi gyakorlattal, bentlakással. **Tel.: 0036-32/343 078.**

Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21.**
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419.**
E-mail: ukm_muenchen.de; <http://www.ungarische-mission.de>

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelheld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau: **Érd.: Ft. Szabó Árpád,** Götzenorferstr. 5, D-94121 Salzweg, **Telefon: (08505) 12 29.**

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **E-mail:** missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkeudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Misézó helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivétel júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyszónya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milano** - minden hó első vasárnapján 10.30-kor, S. Maria della Sanita (Via Durini, kivétel jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Perugia, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel.: 0041/61/381 54 45 (Base)**

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). **Lelkész:** Ft. Pópa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72**

HIRDETÉSEK

Eladó: Berkes Antal, Budapesti utcacéleszt című olajfestménye, Gách István, két grafikája: Illusztráció a Miatyánkhöz. **T: 0162/58 75 043.**

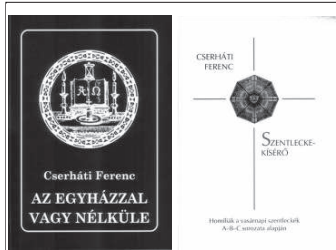
Bajorországban élő, magyar hölgy (65-66 év között), hozzávaló magyar társat keres, komoly szándékkal, München, Augsburg v. Ulm környékéről. **Jelige: „Gyöngyvirág”.**

Dél-Németországban élő, életrivám, őszinte, igényes hölgy, józan életű úriembert keresek 59-63 év között, akivel együtt töltsük az életünk álló éveket, harmóniában és szeretetben. **Jelige: „Új év, új élet”.**

Stuttgart és Ulm közelében élő 59 éves (167/72), ND, NI, de társaságot kedvelő férfi, őszinte szándékkal társat keresi. **Jelige: „Szilveszter”.**

Budán, 3 szobás (80 m²), parkettás örökalkás kiadó hosszabb időre. **Tel.: 0721/95 54 669.**

Középkorú hölgy, kitűnő szakácsnő, vállal háztartást, takarítást és betegápolást. **Tel.: 0036-20/99 62 776.**

Cserháti Ferenc, *Szentlecke-kisérő,* Szent István Társulat, 2004. 488 o. *Szentírás elmélkedések gyűjteménye; az A-B-C ciklusba osztott vasár- és ünnepi szentmise szentleckehez írt homliákat tartalmaz.*

Megrendelhető: *Budapest, a Szent Maximilian Lap- és Könyvkiadó, telefon: 0036-1/328 0196 és Münchenben, az Életünk szerkesztőségében (ára: 10 Euró), Landwehrstr. 66., telefon: 0049-89/532 82 88. Fax: 0049-89/532 82 45.*

„Kereszt és korona” filmek magyarul vagy németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, DVD, VHS, 2x 45 perc. **Ára:** 30,00 Euró + portó, **megrendelhető:** aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hétfő 1. 3. 5. vasárnap 16 óra, minden 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. **Tel.: 089-601 13 35, www.reformatus-muenchen.de**

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HIRDESZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként: 0,10 Euró
„Jelige” - postaköltség 5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként 0,20
Nagybetűs sorok betűnként 0,40
Egyszerű, 1 „pontos” keret 10,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kivágásokat esetenként áruznak.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 %,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közölünk!

A hirdetések szövegért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

MÜNSTER

Házasság: 2004. október 27-én Münsterben, Hagemann Katalin és Robert a házasság szentségében részesültek. Isten áldása kísérje őket további életükön.

LYON

A keresztisz szentségben részesültek: ALBENGA Julien-László, Laurent és Marie-Hélène, N'guyen Van Puic fia, KUTI Margit unokája, Nizzában; ROBIN Clément, Christophe és ELEKES Laetitia fia, Arcis-sur-herbe; HERBERT Lou, Aldric és TÖMÖR Anne-Claire leánya, Grenoble-ban; SAURIGNY Eszter, Didier és Krompaszky Sára leánya, St Jean de Vedas-ban; COLLET Tanguy, Nicolas és MAGYARICS Anikó fia, Auribeau-ban; MEYJZE Theau, Fabien és GAUTHERET Priscille fia, MAJTÉNYI Imre dédunokája, Lozanne-ban; TOSELLO Tatiana, Didier és Karine leánya, BORSÁNYI Katalin unokája, Cannes-ban; RODRIGUEZ Maéva, Didier és Christelle leánya, LUCSÁNSZKY Teréz unokája, Echirolles-ban; REBATTET Tristan, Cyril és KOCSIS Szilvia fia, Echirolles-ban; BUNACA Maéva, Ulli és Virginie fia, HEGEDŰS Bidi néni unokája, Morestel-ben.

Házasságot kötöttek: KOCSIS Szilvia és Cyril REBATTET, Grenoble-ban, 2003. május 10-én; KATO Christophe és Hilah SMITH, Charlottesville USA, Irigny; DEESCHAMP Hélène (TOMPOS Tibor unokája) és Ronan, Chatalein Biol-ban.

Örök házba költöztek: VÁGÓ Erzsébet, Miasszonyunk nővér, 91 éves korában, Epinal-ban; MAYER László, 79 éves, Roanne-ban; AMBRUS Lászlóné, szül. BERÉNYI Ilona, 62 éves, Lyon-ban; ISO Géza, 70 éves, Lyon-ban; ZSEBŐ Tiborné, szül. DEBRECENI Erzsébet, 73 éves, Lyon-ban; BARTHA Ferenc, 67 éves, Cannes-ban; HAKLÁR István, 75 éves (Becsület Renddel kitüntetett légios) Lyon-ban; HAJCSÁR Vilma, 85 éves, Bourges-ben; KROMPASZKY Iván, 71 éves, Beziers-ben; FELKER Tamás, 40 éves, Bourgoin Jallieu-ben.

AUGSBURG

Az örök házba költözött: 2004. július 24-én a Bad-Reichenhäll-i kórházban súlyos betegség következtében elhunyt dr. Zappe Lajos ideggyógy. Hamvait a Kempen-tentralfriedhofban helyezték örök nyugalomra. Nyugodjék békében!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

Felétős kiadó:
A Magyar Katolikus Delegatura Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó- és tárdél-szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15,- Euro
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, a felétős kiadóval együtt.
Tengerentúli, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 Euró
Előfizetési ár egy évre 15,-Euró
Tengerentúli US\$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Ersteht 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.